

Verksamhetsplan med budget 2016

Förskolenämnd

Beslutad av Förskolenämnden, den 8 december 2015, § 74

Dokumentansvarig på politisk nivå: Förskolenämnden

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Förvaltningschef Förskola och skola

Innehåll

1	Förslag till beslut	4
2	Driftnämndens bedömning	5
3	Driftnämndens uppdrag	8
3.1	Driftnämndens verksamhets- och utvecklingsuppdrag.....	8
3.1.1	Uppdrag enligt nytt reglemente	8
3.1.2	Planeringsårets utvecklingsuppdrag utifrån programplanen.....	8
3.1.3	Verksamhetsuppdragets indikatorer med mål	8
3.1.4	Ekonomisk ram.....	9
3.1.5	Uppföljningskrav	9
3.2	Driftnämndens egna styrregler	10
3.2.1	Driftnämndens resultatbedömning av enheterna.....	10
4	Planering av nämndens verksamhet och utveckling	10
4.1	Verksamhetsplanering.....	11
4.1.1	Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde <u>Hållbar tillväxt</u> samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer	11
4.1.2	Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde <u>Människors egenmakt</u> samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer	13
4.1.3	Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde <u>Barn och ungas behov</u> samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer	15
4.1.4	Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde <u>Trygg välfärd</u> samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer	17
4.1.5	Vårdnadshavarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	18
4.1.6	Process – Intern kontroll	19
4.1.7	Process - Kvalitetssäkring och uppföljning	20
5	Planering för god ekonomisk hushållning (GEH)	21
6	Resursplanering	21
6.1	Ekonomi	21
6.1.1	Ekonomiska nyckeltal – planering för effektivitet	22
6.1.2	Driftnämndens samlade ekonomi.....	23
6.1.3	Politiska prioriteringar	24
6.1.4	Enheternas budgetramar.....	25
6.1.5	Nämndens investeringar	26
6.2	Medarbetare	26
6.2.1	Medarbetare – planering för utveckling och resultat	26
6.3	Lokaler.....	29
6.4	IT	30
7	Planeringsförutsättningar för driftnämndens verksamhet	31
7.1	Omvärldsförändringar	31
7.2	Planering utifrån nationella förutsättningar.....	31
7.3	Fem år i sammandrag	32
BILAGOR	33	
	Bilaga 1 Processen för styrning, uppföljning och utveckling av Örebro	33

Bilaga 2 Planering och uppföljning av resultat	34
Bilaga 3 Organisation.....	35
Bilaga 4 Indikatorer med målvärden för året	36
Bilaga 5 Intern kontroll – Tillsynsplan för planeringsåret	38
Bilaga 6 Sociala investeringar	39
Bilaga 7 Resultatbedömning överfört resultat, intraprenader	40
Bilaga 8 Begreppsförklaringar	41

1 Förslag till beslut

Förskolenämnden och förvaltningen ska arbeta med att fullgöra sitt uppdrag¹ samt utveckla strategiområdena och säkra verksamhetsuppgifterna att tillhandahålla pedagogisk verksamhet och trygg omsorg. Alla barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden samt erbjudas en trygg omsorg. Förskolan ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för den gemensamma miljön. (Läroplan förskolan 98 rev 2010 samt Skollagen) En god ekonomisk hushållning ska uppnås genom att verksamheterna ständigt arbetar med att utveckla, säkra och effektivisera för att möta Skollagens krav och samtidigt hålla en budget i balans. Inom fokusområdet förenkla, förnya och förbättra ska IT-satsningarna fortsätta och inom genusredovisning ska service på lika villkor följas upp och utvecklas. Inom insatser för jobb och social sammanhållning fortsätter arbetet med Partnerskap och gällande intern kontroll kommer uppföljning att ske utifrån givna kontrollområden.

Utmaningarna ligger i att möta behovet av barnomsorgsplatser och samtidigt minska barngrupperna samt att utifrån utökning av verksamheten i samma takt kunna rekrytera pedagoger men också tillse att vikariehanteringen fungerar tillfredsställande.

Förvaltningens förslag till Förskolenämnden

1. Verksamhetsplan med budget 2016 för Förskolenämnden fastställs.
2. Ekonomiska principer avseende budget 2016 för Förskolenämnden fastställs.
 - Avvikelse från resursfördelningsmodellen genom avdrag för gemensamma kostnader, SångLärKan och avsättning till planeringsreserv.
 - Tilläggsbeloppet för särskilda stödåtgärder fördelas under våren 2016 i enlighet med 2014 års budgetbeslut i dåvarande skolnämnder samt Östernärke områdesnämnd².
3. Verksamhetsplan med budget 2016 överlämnas till Programnämnd barn och utbildning för kännedom.

¹ Utifrån Programnämnd barn och utbildnings Programplan med budget 2016 och Kommunfullmäktiges uppdrag i Övergripande strategier och budget 2016 med plan för 2017-2087

² I bilaga 7 finns underlag som visar i vilken nämnd respektive enhet hade sin tillhörighet under 2014.

2 Driftnämndens bedömning

Driftnämndens bedömning

Förskolenämnden utgår från den budget som Örebro kommunfullmäktige tagit beslut om; ”En växande kommun med nya möjligheter. Kommunledningen i Örebros övergripande strategier och budget 2016 med plan för 2017–2018”.

En likvärdig förskola

Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskoleverksamheten ska präglas av pedagogisk kvalitet, kreativitet och trygghet. Förskolan är viktig för att stödja och främja barns språkutveckling. Barn och ungdomar i Örebro ska rustas för det kunskapsamhälle vi lever i. Samarbetet mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska fortsätta utvecklas så att barnens utveckling och lärande stöds i ett långsiktigt perspektiv. Tidiga insatser till stöd och uppföljning ska sättas in redan tidigt i utbildningsåren. Samarbete ska ske med förskoleklass och grundskola för att alla barn och elever ska vara godkända till gymnasieskolan.

En trygg uppväxtmiljö är avgörande för hur barn och ungdomar senare klarar vuxenlivet. Barn har olika förutsättningar att få denna trygghet. Faktorer som familjens inkomst, föräldrars utbildningsbakgrund och var man bor påverkar de framtida möjligheterna. En likvärdig förskola är därför oerhört viktig för att alla barn skall beredas samma möjligheter till lek, lärande och stimulans.

Örebro kommun ska arbeta långsiktigt med att minska gruppernas storlekar och öka personaltätheten. En förenkling av kösystemet till förskolan fördes in under 2013 och arbetet med att ytterligare förenkla och öka tydligheten i systemet fortsätter.

Förskolechefernas pedagogiska ledarskap är en framgångsfaktor för kunskapsutveckling, trivsel och trygghet i förskolan. Förskolechefernas främsta uppgift är att leda kärnprocesser och lärande samt att bedriva ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete. Vi vill betona verksamheternas ansvar att använda sig av den forskning som finns. Målet är en förskola där utveckling, lärande och socialisering är i centrum, att varje barn får synas, höras och vara en del i det som händer.

Utifrån läroplanen fortsätter arbetet i förskolan med fokusering på barns utveckling i språk och matematik. Även kultur ser vi som ett viktigt inslag i barns vardag, såväl för barnens språkutveckling som sociala samspel.

- Under 2016 fortsätter arbetet med att förbereda för att familjer ska kunna använda sig av tjänster för ärenden inom barnomsorg och förskola, exempelvis söka och byta förskola.
- Vi ska fortsätta bygga ut förskolan med nya platser. Vi ska under mandatperioden fortsätta hålla en god utbyggnadstakt för att föräldrar skall kunna förena familjeliv och arbetsliv.
- Det är viktigt att möta familjernas behov av barnomsorg under hela dygnet. Barnomsorgen ska därför vara flexibel och anpassas så långt som möjligt till föräldrarnas arbetsvillkor. Barnomsorg ska erbjudas på obekvämtid; kvällar, helger och nätter.

- Barn till föräldralediga med barnomsorgsplats ska ha rätt till fyra veckors sammanhängande ledighet någon gång under året. Det ska utredas utifrån barnperspektivet samt med aspekter om hur förskolornas verksamhet påverkas.

En gemensam värdegrund – trygghet och inflytande

Värdegrundsarbetet är en viktig del av förskolan. Alla barn har samma rättigheter och lika okränkbara värde. Ingen får diskrimineras. Barn ska känna sig trygga och få vara som de vill vara. Förskolan skall skapa förutsättningar för att verksamheten sker på lika villkor för alla barn i förskolan genom ett normkritiskt och genusmedvetet arbetssätt. Ett viktigt verktyg för att få fram fakta är könsuppdelad statistik.

Barn och ungdomar i Örebros förskolor och skolor har rätt till reell delaktighet och inflytande över sin egen verksamhet i stigande grad utifrån ålder och mognad. Barn och elever ska ges möjlighet att tycka till och påverka sin miljö för att skapa en trygg plats att vara på. Former för inflytande ska anpassas.

Föräldrar till barn i Örebros förskolor och skolor ska känna sig delaktiga och uppleva att de har rätt till insyn och inflytande över sitt barns utveckling. Former för dialog med föräldrar och informationsutbyte mellan förskola och hem ska utvecklas genom att utveckla föräldradiologen med hjälp av ny teknik.

Det goda samarbetet inom ramen för det förvaltningsöverskridande partnerskapet fortsätter under 2016.

Familjecentralerna spelar en avgörande roll i det förebyggande arbetet i kommunen. Under mandatperioden ska kommunen förbättra kvaliteten och utveckla våra familjecentraler. Familjecentralerna är ett av våra viktigaste redskap i det breda förebyggande arbetet för barn och föräldrar.

- Trygghetsplaner skall finnas på varje förskola som skall genomsyras av ett normkritiskt och genusmedvetet synsätt.
- Barns, ungdomars, föräldrars och personalens inflytande i förskolan skall öka. Det projektinriktade och utforskande arbetssättet, för barns ökade delaktighet och inflytande över det som skall läras, skall fortsätta utvecklas.

Vårdnadsbidrag och pedagogisk omsorg

De föräldrar som vill välja andra omsorgsalternativ än förskola ska kunna göra detta. Detta för att öka familjernas valfrihet och stärka föräldrarnas makt över sin livssituation. Pedagogisk omsorg ska fortsätta att erbjudas i Örebro kommun. Vårdnadsbidrag är ett annat alternativ som erbjuds i kommunen. Möjligheten för Örebro kommun att bevilja nya vårdnadsbidrag kommer upphöra från och med den 1 februari 2016 då riksdagen beslutat att vårdnadsbidraget ska avskaffas.

Måltider

Måltiderna i förskolan fyller en viktig funktion, inte bara vad gäller trivseln. Kosten i Örebros förskolor ska vara näringsriktig. Ambitionen att öka andelen ekologisk mat i för- och grundskolan har varit framgångsrik och arbetet med att öka andelen ekologisk mat skall fortsätta. Ytterligare ett steg när det gäller skolmaten är att minska svinnet enligt de mål som

finns i klimatplanen. Minskat matsvinn ger förutom minskad klimatpåverkan ett ekonomiskt utrymme för att öka andelen ekologiska och etiska inköp enligt Smartare matkonceptet, som kommunen arbetar efter.

- Andelen ekologisk mat som serveras i förskolan ska, liksom i kommunens övriga verksamheter, öka från ingången av mandatperioden till utgången av 2018.
- Andelen närproducerad mat i förskolan ska öka.
- Andelen kött i förskolans måltider ska minska.

Lokaler och fysisk miljö

Kommunen får stora utmaningar när elevunderlaget i de olika skolformerna ökar. Arbetet med att anpassa kommunens lokalbestånd till det långsiktiga behovet fortsätter. Flexibilitet och ändamålsenlighet är ledorden vid renovering och nybyggnation och kommunen har stora utmaningar där när årskullarna varierar.

Ett stort arbete med att åtgärda eftersatt underhåll har inletts och planen för att komma ikapp underhållsbehoven sträcker sig till 2021. Den historiska skuld som Örebro kommun brottas med kring eftersatt underhåll ska åtgärdas under denna tidsperiod. I den kommunala investeringsplanen anges en stor mängd insatser för att säkerställa att behovet av platser inom skolsystemet ska täckas. Örebro kommun befinner sig i ett avgörande läge då kostnaderna för att förverkliga investeringsplanen är höga samtidigt som behovet ökar snabbt.

Ambitionen är att behovet av lokaler ska diskuteras parlamentariskt och tillsammans med professionen och barn/föräldrar innan byggprojektet startar. Förskolan är våra barns arbetsplats och där ska både den fysiska och den psykiska arbetsmiljön vara säker och trivsamt. Skadegörelse och vandalisering på våra skolor kan aldrig accepteras. Det skapar en känsla av otrygghet och kostar mycket pengar som i stället kan gå till förbättringar eller ombyggnad av lokaler. Giftfria miljöer är ett område som Örebro kommun vill utveckla. Inom förskolan ska arbetet med att skapa giftfria miljöer fortsätta.

- Lokalförsörjningsenheten fortsätter arbetet kring att säkerställa kvalitén kring förskolornas och skolornas gårdar. I samband med de stora ombyggnationer av skolor som kommer att göras under mandatperioden kommer investeringar i skolgårdar att vara nödvändiga. De av staten avsatta medel för utveckling av skolgårdar kan bidra till att höja kvalitén.
- Arbetet för giftfria miljöer i förskolan skall fortsätta.

Naturskolan

Naturskolan är en resurs för förskolor och skolor i arbetet med miljö-, natur- och utomhuspedagogik. Naturskolan arbetar aktivt för att alla ska få möjlighet att komma ut i naturen och arbetet bedrivs i huvudsak genom att pedagoger fortbildas och inspireras. Tillgänglighet till naturen är en demokratifråga.

3 Driftnämndens uppdrag

3.1 Driftnämndens verksamhets- och utvecklingsuppdrag

3.1.1 Uppdrag enligt nytt reglemente

Förskolenämnden ingår i programområde Barn och utbildning och fullgör kommunens uppgifter i egenregiverksamheter avseende förskola, öppen förskola, omsorg under tid då förskola inte erbjuds samt pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola.

3.1.2 Planeringsårets utvecklingsuppdrag utifrån programplanen

Utvecklingsuppdrag med koppling till de fyra strategiska områdena från Programnämnd barn och utbildning.

Utvecklingsuppdrag under 2016.

- Vara delaktiga i pågående utredning om en enhetlig kostorganisation inom kommunen, resultat och förslag på förändringar ska presenteras under 2016.
- Fortsatt arbete med giftfria miljöer inom förskolan
- Fokusering på barns språkliga och matematiska utveckling.
- Under 2016 ska arbetet fortsätta med att förbereda för att familjer ska kunna använda sig av e- tjänster för ärenden inom barnomsorg och förskola, redovisa i text.
- Det är viktigt att möta familjernas behov av barnomsorg under hela dygnet. Barnomsorgen ska därför vara flexibel och anpassas så långt som möjligt till föräldrarnas arbetsvillkor.
- Barn till föräldralediga med barnomsorgsplats ska ha rätt till fyra veckors sammanhängande ledighet någon gång under året. Det ska utredas utifrån barnperspektivet samt med aspekter om hur förskolornas verksamhet påverkas.
- Redovisa hur medel för skolutveckling med stöd av IT, Örebromodellen, används i det pedagogiska arbetet i förskolan
- Fortsatt hålla samman och kontinuerligt bereda förslag för ett bättre integrationsarbete i Örebro kommun

Utvecklingsuppdrag under mandatperioden

- Arbeta med att rekrytera behörig personal till förskolan eftersom antalet barn i förskolan ökar och att medarbetare går i pension.
- Förskolan ska i enighet med planen för minskad barnfattigdom ta bort dolda kostnader och skapa en kostnadsfri förskola i Örebro kommun, beskriv hur det ser ut inom förskolorna.

3.1.3 Verksamhetsuppdragets indikatorer med mål

Programnämnden anger 19 indikatorer med målvärde för 2016 som är styrande för Förskolenämndens verksamhet och som också utgör målen för god ekonomisk hushållning.

Hållbar tillväxt

- Redovisa aktiviteter för insatser till fokusområdet, insatser för jobb och social sammanhållning
- Säkerställa att mätning av matsvinn sker
- Andel inköpta ekologiska livsmedel
- Andel kött i maten
- Andel timavlönade årsarbetare i relation till totalt antal årsarbetare

- Hållbart medarbetaengagemang, HME, för anställda
- Lokalt nyttjande per barn i förskolan, kvadratmeter per barn
- Ekonomisk avvikelse för egen verksamhet, mnkr
- Budgetavvikelse mot förskolepeng per barn, tkr

Människors egenmakt

- Redovisa insatser och omfattning av vad som görs i verksamhet i samverkan med det civila samhället
- När större verksamhetsförändringar sker, redogör för hur dialog har genomförts
- Årligen genomföra gender budgeting-analys inom två utvecklingsområden
- Andel strategiska ärenden i nämnd med konsekvensbedömningar

Barn och ungas behov

- Andel föräldrar som är nöjda med förskolans verksamhet, 4 och 5 åringar
- Gruppstorlek i förskolan
- Barn per årsarbetare i förskolan

Trygg välfärd

- Mitt barn känner sig trygg i förskolan, 4 och 5 åringar
- Uppnådda generella servicegarantier, fyra stycken
- Uppnådda unika servicegarantier, två stycken

En sammanställning över indikatorer och målvärden för 2016 finns i bilaga 4.

3.1.4 Ekonomisk ram

Förskolenämndens driftbudgetram uppgår till 736,7 mnkr för år 2016, se avsnitt 6.1.2.

Det finns ett ofördelat investeringsanslag för inventarier som kommer att fördelas senare under våren 2016 till förskolor och skolor utifrån förskolor och skolors behov.

3.1.5 Uppföljningskrav

Förskolenämnden har krav att redovisa uppföljning och resultat för samtliga delar i uppföljningsmatrisen.

Utveckla: Strategiska områden i ÖSB 2015-2018				Säkra: Verksamhetsuppdrag enligt reglemente				Hushålla: Ramavvikelse	
Hållbar tillväxt	Människors egenmakt	Barn och ungas behov	Trygg välfärd	Process	Vårdnads-havare/barn	Ekonomi/ Effektivitet	Med-arbetare	Intra-prenad	Övrig verks

3.2 Driftnämndens egna styrregler

Nämnden följer den kommunövergripande styrmodellen och de kommungemensamma styrreglerna. De enheter som är intraprenader regleras enligt särskilt upprättade avtal.

Nämndens delegationsordning³ anger i vilka ärenden och till vilken befattning beslut delegeras.

Programnämnd barn och utbildning fördelar resurser till Förskolenämnden utifrån en resursfördelningsmodell för förskoleverksamhet. Avstämning av antal barn görs utifrån fastställda mättillfällen under året. Förskolenämnden beslutar om avvikelser från resursfördelningsmodellen, se kapitel 6.

3.2.1 Driftnämndens resultatbedömning av enheterna

Förskolenämnden bidrar, inom sitt verksamhetsuppdrag, till utvecklingen av samtliga av kommunfullmäktiges fyra strategiska områden och för dem angivna målområden. Enligt kommunens styrmodell, se bilaga 1, anger kommunfullmäktige i Övergripande strategier och budget de indikatorer som ska utgöra grunden för analyser och redovisning av kommunens resultat och utveckling för angivna strategiska områden och målområden. Bedömningen av nämndens resultat och bidrag till kommunens utveckling grundas på resultaten från årets aktiviteter, indikatorernas utfall samt analys av vidtagna åtgärder. Uppnådda resultat och effekter för barn och vårdnadshavare är avgörande i resultatbedömningen. I bilaga 7 framgår resultatbedömning för överfört resultat gällande intraprenaderna.

Kostnadsläget stäms av med verksamheterna inför varje prognostillfälle och nämnden får vid varje sammanträde en ekonomisk månadsuppföljning. Enheter som riskerar en negativ budgetavvikelse följs upp månatligen av verksamhetschef och ekonom.

4 Planering av nämndens verksamhet och utveckling

Skollagen och förskolans läroplan är utgångspunkten för Förskolenämndens verksamhet. Därutöver har nämnden ansvar för att inom sitt verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och god ekonomisk hushållning. Ansvar och befogenheter delegeras till lägsta effektiva nivå. Nämnden ska ha god kontakt och dialog med medborgare i allmänhet och mottagare av nämndens tjänster i synnerhet. Inför större beslut ska dialog föras med mottagarna av tjänsterna och regelbundna uppföljningar ska göras för att ta reda på upplevelsen av kvaliteten på tjänsterna. Förskolenämnden rapporterar till Programnämnd barn och utbildning som i sin tur rapporterar till Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige.

Förskolenämnden har att i sitt grunduppdrag utgå ifrån att service ska ges på lika villkor. Vilket innebär att nämnden behöver säkerställa att det i verksamheten finns en kunskap om mänskliga rättigheter, barns rätt, mångfald, klimatpåverkan, genus, nationella minoriteters och teckenspråkigas livsvillkor.

³ Ärendenummer Fö 17/2015

Nämnden förväntas samverka med civila samhället, arbeta förebyggande och tänka sociala investeringar och hämta erfarenheter nationellt och internationellt för att kunna utveckla verksamheten.

Nämnden ska vidare visa på hur man bidrar till att få människor i sysselsättning och inom vilket område man använder sig av genderbudget och vad detta får för effekter.

För nämnden gäller att utifrån såväl grunduppdrag som utvecklingsuppdrag arbeta med att förenkla, förnya och förbättra i vardagen. Det är också nämndens ansvar att säkra arbetssätten genom systematisk intern kontroll.

4.1 Verksamhetsplanering

Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskoleverksamheten ska präglas av pedagogisk kvalitet, kreativitet och trygghet. Förskolan är viktig för att stödja och främja barns språkutveckling. Tidiga insatser till stöd och uppföljning ska sättas in redan tidigt i utbildningsåren. Samarbete ska ske med förskoleklass och grundskola för att alla barn och elever ska vara godkända till gymnasieskolan. ÖSB 2016

Verksamhetens processer utgår från huvudprocessen att *Tillhandahålla pedagogisk verksamhet och trygg omsorg*. Processerna syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden samt erbjudas en trygg omsorg. Förskolan ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för den gemensamma miljön. (Läroplan förskolan 98 rev 2010 samt Skollagen)

Planeringen för att utveckla och säkra verksamheten sträcker sig i många fall över flera av de fyra strategiska områdena, men i detta kapitel har en uppdelning skett per strategiskt område utifrån givna indikatorer och utvecklingsuppdrag från programnämnd. Indikatorer och planering avseende att säkra och utveckla verksamhetsuppdraget gällande medarbetare, lokaler, ekonomi samt IT-verktyg återfinns under kapitel 6.

4.1.1 Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde Hållbar tillväxt samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer

Hållbar tillväxt (H)

Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar i dag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerade vardag. ÖSB 2016

Mål:

Förskoleplats

Alla barn i förskolekön ska erbjudas en förskoleplats förenligt med köreglerna samt i möjligaste mån enligt önskemål. Genom att uppfylla detta mål bidrar förvaltningen till en hållbar tillväxt genom att möta vårdnadshavarnas behov av omsorg. Det är också viktigt att följa utvecklingen

för att se om det uppstår ett ökat behov av omsorg på obekvämt arbetstid för att kunna möta även detta behov.

Partnerskap

Arbetet ska fortsätta med Partnerskap⁴ Örebro vars mål är att samordna de kommunala förvaltningarna så att det gynnar medborgarna i respektive bostadsområde, det vill säga att skapa bättre förutsättningar för eleverna att nå målen i skolan samt stärka familjerna kring barn och unga. Partnerskapet ska också jobba nära det civila samhället, fastighetsbolagen, polisen, områdesgrupper och andra viktiga aktörer i området. Partnerskapets uppdrag ligger alltså helt i linje med fokusområdet ”Insatser för jobb och social sammanhållning”.

Minskad klimatpåverkan

Kosten i Örebro kommuns förskolor ska vara näringsriktig och enligt politiska beslut ska maten även vara ekologisk och klimatsmart. Konceptet Smartare mat har tagits fram för att kommunicera dessa beslut. Smartare mat innebär att verksamheten bland annat väljer fisk och kött med omsorg, använder mer grönsaker och mindre kött för att minska koldioxidutsläppen samt inte slänger mat i onödan. Detta sammantaget bidrar till att göra måltiderna mer klimatsmarta. Kommunfullmäktige har beslutat att andelen ekologisk mat som serveras i Örebro kommun ska uppnå 80 % 2018.

Måltidsverksamheten har i samarbete med Enheten för hållbar utveckling utarbetat en modell för mätning av matsvinn. Matsvinnet ska max uppgå till 13 % 2018. Arbetet har påbörjats med hur man kan påverka Co2 (koldioxidutsläpp) genom ökad kunskap och genom livsmedelsval framförallt minskad köttanvändning.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling och säkrat verksamhetsuppdrag genom följande åtaganden.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	Följs upp
Mätning av matsvinn ska utföras på alla enheter.	Delår 2, ÅB ¹⁾
Kostchef tar kontinuerligt ut statistik avseende andel ekologiska livsmedel och Co2 och informerar respektive enhet.	Delår 2, ÅB
Framtagande av handlingsplan för att nå matmålen i Klimatstrategin.	ÅB
Anpassa livsmedelsupphandlingen efter de politiska besluten.	Delår 2, ÅB
Samordnar varutransporter vilket ger större möjlighet att jobba med lokala producenter.	Delår 2, ÅB
Föra samtal med förskolekockar om hur man kan minska Co2 i menyer och recept.	Delår 2, ÅB
Kostchefer erbjuder Saperutbildning ⁵ för att öka barnens matpreferenser	ÅB
Framtagande av arbetsplan för Partnerskapen, kopplat till förvaltningens Verksamhetsplan, med tydlig målsättning och prioriteringar.	Delår 2, ÅB
Fortsatt samarbete med lokalförsörjningsavdelningen.	Delår 2, ÅB
Fortsatt strävan efter en giftfri förskolemiljö.	Delår 2, ÅB
Utvecklingsuppdrag från programnämnd	Följs upp
Vara delaktiga i pågående utredning om en enhetlig kostorganisation inom kommunen, resultat och förslag på förändringar ska presenteras under 2016.	Delår2, ÅB
Det är viktigt att möta familjernas behov av barnomsorg under hela dygnet. Barnomsorgen ska därför vara flexibel och anpassas så långt som möjligt till föräldrarnas arbetsvillkor.	Delår2, ÅB
Fortsatt hålla samman och kontinuerligt bereda förslag för ett bättre integrationsarbete i Örebro kommun.	Delår2, ÅB
Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan	
Minskat matsvinn ger minskad klimatpåverkan och dessutom ett utökat ekonomiskt utrymme så att andel ekologiska livsmedel kan öka vilket bidrar till hållbar tillväxt.	

⁴ Bostadsområdena Vivalla, Baronbackarna, Oxhagen, Varberga och Brickebacken ingår i Partnerskap Örebro

⁵ Saperemetoden utgår från alla sinnen, inte bara smaken, och är ett pedagogiskt sätt att arbeta med måltiden.

Klimatmål såsom att handla mer ekologisk mat bidrar bland annat till en minskad klimatpåverkan.
Lokala producenter ska ha möjlighet att sälja till Örebro kommun.
Genom minskat Co2 bidrar kostverksamheten till minskad klimatpåverkan.
En giftfri förskolemiljö bidrar till minskad klimatpåverkan och en god hälsa.
Partnerskapen förväntas på ett socialt, ekonomiskt och hållbart sätt stärka barn och ungas möjligheter att nå målen i skolan och genom att stärka familjerna bidra till att barn och unga känner en trygghet i vardagen.
Genom att uppfylla målet med barnomsorgsplatser i tid, bidrar förvaltningen till en hållbar tillväxt genom att möta vårdnadshavarnas behov av omsorg.

¹⁾Årsberättelse

Indikatorer för uppföljning	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Beskriv aktiviteter i text för insatser till fokusområdet, insatser för jobb och social sammanhållning	Ny 2016	Ny 2016	Beskriv
Säkerställa att mätning av andel matsvinn sker	Mätvärde saknas	Alla mäter	Svinn ska minska
Andel inköpta ekologiska livsmedel	Mätvärde saknas	Öka	Öka
Minskad köttanvändning i förskolan, Co2/kg mat	Mätvärde saknas	Minska	Behålla
Nyckeltal	2014	2015	
Andel vårdnadshavare som fått en barnomsorgsplats i tid förenligt med köreglerna.	Ny 2015	Uppnås	

4.1.2 Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde Människors egenmakt samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer

Människors egenmakt (E)

En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter. ÖSB 2016

Mål:

Förskolans värdegrundsuppdrag

Utifrån förskolans läroplan ska förskolan vila på demokratins grund. Detta handlar till stor del om att personalen ska skapa ett öppet och demokratiskt klimat där varje barn får uppleva sitt eget och andras värde. I en miljö där olikheter ses som något naturligt och positivt ges barnen möjlighet att utveckla förståelse och tolerans för olika sätt att tänka och att vara. Projektinriktat/utforskande arbetssätt skapar möjligheten och förutsättningar för reellt inflytande och delaktighet för barnen i deras lärprocess. Förskolan ska även arbeta i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmet. Att förskolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för vårdnadshavarens möjlighet till inflytande och påverkan. För att säkra och utveckla strategiområdet fortgår exempelvis arbetet med kommunikationsplattformen Unikum, se vidare kapitel 6.4. vilket är en plattform där vårdnadshavare och pedagoger kan kommunicera med varandra på ett enkelt och modernt sätt.

Verksamheterna arbetar utifrån Skollagen och läroplanen med värdegrundsfrågor där ett normkritiskt och genusmedvetet förhållningssätt ingår. Uppdraget är tydligt, förskolan ska motverka traditionella könsroller och könsroller. Värdegrundsarbetet genomsyrar all verksamhet och ses som en självklarhet. Utmaningen ligger i att fånga upp och synliggöra alla

de goda exempel som återfinns i verksamheterna. Pedagogerna ska ge alla barn möjlighet att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån kön.

All statistik som presenteras ska vara könsuppdelad för att synliggöra eventuella skillnader och därmed möjliggöra åtgärder. Ett exempel på detta är den årliga brukarundersökningen, se kapitel 4.1.5, där alla resultat är könsuppdelade. Genom denna mätning kan man i resultatet urskilja om vårdnadshavarna upplever att service sker på lika villkor inom verksamheten.

Samverkan med vårdnadshavare och det civila samhället

Förskolan ska arbeta i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmet. Att förskolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för vårdnadshavarens möjlighet till inflytande och påverkan.

Förskolan ska fortsätta utveckla samarbetet med det civila samhället genom exempelvis föreningarna Naturskyddsföreningen och Friluftsförbundet.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling och säkrat verksamhetsuppdrag genom följande åtaganden.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	Följs upp
Uppföljning av brukarundersökning utifrån vårdnadshavarens delaktighet samt upprättande av handlingsplan utifrån resultatet.	ÅB
I samarbete med Enheten för hållbar utveckling ta fram två genderbudget projekt.	ÅB
Fortsatt kartläggning av genomförda medborgardialoger innan större beslut.	Delår 2, ÅB
Fortbildning i normkritiskt tänkande, samtlig personal v.44	ÅB
Erfarenhetsutbyte utifrån genderbudgetprojekt	Delår 2, ÅB
Redovisning av insatser i samverkan med det civila samhället fortsätter som en del i resultatuppföljningssamtalen.	ÅB
Rutin för framtagande av andel ärenden i nämnd med konsekvensbedömningar.	Delår 2, ÅB
Tillsynsområde gällande rutiner för återrapportering av delegationsbeslut, se bilaga 5	Tillsynsrapport, ÅB
Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan	
Vårdnadshavarna/medborgarna ges möjlighet till aktivt inflytande och delaktighet i verksamheten.	
Ett aktivt arbete med genusfrågor säkrar att förskoleverksamheten sker på lika villkor för flickor och pojkar.	
Arbets sättet i förskolan främjar barnens möjlighet att utveckla förståelse och tolerans för olika sätt att tänka och att vara.	

Indikatorer för uppföljning	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
När större verksamhetsförändringar sker, redogör i text för hur dialog genomförts	Mätvärde saknas	Nås	Beskriv
Redovisa insatser och omfattning av vad som görs i verksamhet i samverkan med det civila samhället	Mätvärde saknas	Nås	Beskriv
Årligen genomföra genderbudgeting analys inom två utvecklingsområden	Mätvärde saknas	Nås	2 projekt
Andel ärenden i nämnd med konsekvensbedömningar	Mätvärde saknas	Nås	100

4.1.3 Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde Barn och ungas behov samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer

Barns och ungas behov (B)

Alla barn förtjänar en bra barndom och en trygg och utvecklade skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete för att förebygga - såväl fysisk som social och psykisk ohälsa - kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas. ÖSB 2016

Mål:

Förskolans kunskapsuppdrag

Alla förskolor ska ha ett tydligt fokus på förskolans pedagogiska uppdrag utifrån förskolans läroplan och sträva efter att erbjuda en verksamhet som är rolig, lärorik och som stimulerar barnens utveckling och lärande samt erbjuder en trygg omsorg. Arbetet i barngrupperna ska anpassas efter barnens behov vilket innebär en flexibel verksamhet och organisation. Utifrån läroplanen ska fokuseringen på barns språkliga och matematiska utveckling fortsätta. Barns nyfikenhet stimuleras bland annat genom natur, kultur och teknik. Det som är av allra störst vikt för barnens möjligheter till lärande är pedagogernas kunskap och förhållningssätt. Läroplanen är även utgångspunkten för pedagogernas planering av verksamheten och pedagogisk dokumentation är ett verktyg för pedagogerna att följa upp, utvärdera och utveckla förskolans kvalitet.

Under 2016 arbetar samtliga förskolor vidare med att utveckla ett projektinriktat/utforskande arbetssätt. I detta arbetssätt är barnen delaktiga och har inflytande över sitt lärande och pedagogerna har fokus på att leda barnens lärprocesser.

Samarbetet mellan förskola och förskoleklass/skola/fritidshem ska fortsätta utvecklas och prioriteras 2016 så att barnens utveckling och lärande stöds i ett långsiktigt perspektiv.

Det goda mötet

Förvaltningen ska fortsätta arbeta med verksamhetsidéen "Det goda mötet" med syfte att möjliggöra ett erfarenhetsutbyte och en kunskapsutveckling kollegor emellan. Verksamhetsidéen ska bidra till många goda möten för utveckling och lärande i förskola och skola. Ett gott möte skapar trygghet, tillit, delaktighet, ger bekräftelse, inspiration och skapar nyfikenhet vilket är en förutsättning för lärande. Att skapa goda möten är att lägga en solid grund till den verksamhetsutveckling som syftar till större trygghet och ökad måluppfyllelse. Det skapar förutsättningar för att barn ska trivas, utvecklas och nå sin maximala utvecklingspotential. I linje med "Det goda mötet" fortsätter utbildningen av personal i programmet Vägledande samspel (ICDP⁶). Att arbeta utifrån detta program är i många hänseenden att arbeta för att förverkliga Konventionen om barnens rättigheter.

Sociala investeringar

Socialförvaltningen, Förvaltningen förskola och skola, Förvaltningen för funktionshindrade, Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen samt Kultur- och fritidsförvaltningen ansökte⁷ och fick beviljat 2014 att genomföra tre satsningar inom ramen för sociala

⁶ International Child Development Programs

⁷ Se hela ansökan ärendenummer Ks 712/2014

investeringar i Varberga och Oxhagen, se bilaga 6. Dessa satsningar både spänner över och bidrar till samtliga strategiska områden. Utifrån identifierade utmaningar i områdena ska satsningar genomföras där åldersgruppen 0-9 år är den huvudsakliga målgruppen.

Pedagogiskt ledarskap

Förskolechefen ska vara en pedagogisk ledare och för att kunna vara detta krävs ett fokus på det egna och pedagogernas lärande. Ett gott lärande sker i kollegialt samspel och därför har Lärgrupper för förskolechefer, med lärgruppsledare utvecklats under ett par års tid och fortsätter utvecklas under 2016.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling och säkrat verksamhetsuppdrag genom följande åtaganden.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	Följs upp
Inom området Vägledande samspel (ICDP) genomförs en mentorsutbildning för fördjupat lärande.	ÅB
Fortsatt utveckling av den interna kvalitetsrapporten.	Delår 2, ÅB
Lärgrupper för förskolechefer, kollegialt lärande, fortsätter med fokus på vad en likvärdig förskola i Örebro kan innebära.	Delår 2, ÅB
Resultatuppföljningssamtalen mellan verksamhetschef och förskolechef fortsätter att utvecklas.	ÅB
Utifrån verksamhetsidén "Det goda mötet" deltar all personal i en samtalsserie om bemötande och relationer ur olika aspekter och olika situationer.*	Delår 2, ÅB
Uppföljning av brukarundersökning samt upprättande av handlingsplan utifrån de utvecklingsområden som framkommer i resultatet.	ÅB
Erfarenhetsutbyte gällande samverkan mellan förskola-skola	Delår 2, ÅB
Varje förskolechef fortsätter att med barngruppens storlek i åtanke, organisera sin verksamhet utifrån pedagogiska och ekonomiska förutsättningar.	Delår 2, ÅB
Aktiviteter inom ramen för sociala investeringar, se bilaga 5.	ÅB
Fortsatt organisationsförändring för att minska barngruppernas storlek utifrån förutsättningarna i den nya regeringssatsningen för att gynna mindre barngrupper.	Delår 2, ÅB
Utvecklingsuppdrag från programnämnd	Följs upp
Fortsatt arbete med giftfria miljöer inom förskolan	Delår 2, ÅB
Fokusering på barns språkliga och matematiska utveckling.	Delår 2, ÅB
Barn till föräldralediga med barnomsorgsplatser ska ha rätt till fyra veckors sammanhängande ledighet någon gång under året. Det ska utredas utifrån barnperspektivet samt med aspekter om hur förskolornas verksamhet påverkas.	Delår 2, ÅB
Utvecklingsuppdrag från programnämnd under mandatperioden	Följs upp
Förskolan ska i enighet med planen för minskad barnfattigdom ta bort dolda kostnader och skapa en kostnadsfri förskola i Örebro kommun, beskriv hur det ser ut inom förskolorna.	ÅB

*Aktiviteten ingår som en del i fokusområdet Förenkla, förnya, förbättra.

Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan
Genom att tillhandahålla pedagogiskt verksamhet och trygg omsorg inhämtar barn kunskaper och värden som gynnar det livslånga lärandet.
Verksamhetsidén "Det goda mötet" och en god pedagogisk verksamhet ger nyfikna och kreativa barn som har lust att lära. Vårdnadshavare och barn möter professionella pedagoger där alla känner sig välkomna och upplever att det finns en tydlig röd tråd i arbetet.
Regeringssatsningen bidrar till mindre barngrupper alternativt att undvika att barngrupperna ökar i storlek. Syftet med lärgrupper är att ge förskolechef förutsättningar att utvecklas i sitt pedagogiska ledarskap genom kollegialt lärande och att driva förändringsprocesser mot högre kvalitet vilket gynnar barn och vårdnadshavare.
De övergripande målen med satsningarna i de sociala investeringsprojekten är att barnen i områdena ska bli mindre socialt och ekonomiskt utsatta, uppnå större skolframgång och uppleva en starkare känsla av delaktighet och inkludering i det omgivande samhället.

Indikatorer för uppföljning	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Andel vårdnadshavare som är nöjda med förskolans verksamhet, 4-5 åringar enligt brukarundersökningen	Totalt 89 F 90 P 88	Utfall Totalt 90 F 91 P 89	85-100
Gruppstorlek i förskolan ¹⁾	17,1	Oförändrat	Minska
Barn per årsarbetare i förskolan ¹⁾	5,4	Oförändrat	Minska
Nyckeltal	2014	2015	
Andel anställda som anser att verksamhetsidén ”Det goda mötet” bidragit till ett bättre bemötande mot barn, vårdnadshavare och kollegor	Ny 2015	Utfall Totalt 76 K 76 M 75	

¹⁾Mätning sker årligen den 15 oktober.

4.1.4 Verksamhetsplanering för att utveckla strategiområde Trygg välfärd samt säkra verksamhetsuppdraget inklusive dess processer

Trygg välfärd (T)

Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet – då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar. ÖSB 2016

Trygghetsarbete

Barn ska ha rätt till en trygg vardag och i alla förskolor ska nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling råda. Alla enheter ska varje år upprätta en Trygghetsplan som beskriver det främjande arbetet, identifierade riskområden, mål, åtgärder och ansvarig.

Servicegarantier

Förskolorna har utifrån sina egna förutsättningar olika rutiner för att uppfylla kommunens servicegarantier, både gällande de generella och de unika för programområdet. För personalens del ska detta synliggöras, implementeras samt uppfyllas genom checklistor, skriftliga rutiner, informationsmöten för nyanställda samt genom handlingsplaner. För vårdnadshavare ska detta ske genom informationsfoldrar, föräldramöten, veckobrev, utvecklingsamtal samt genom kommunens hemsida.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling och säkrat verksamhetsuppdrag genom följande åtaganden.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	Följs upp
Upprättande av Trygghetsplaner på varje förskola.	ÅB
Uppföljning av brukarundersökning utifrån trygghetsfrågorna. Om förbättringsområden finns tas detta med i verksamhetens handlingsplan.	ÅB
Samarbete inom Partnerskap/sociala investeringsuppdrag.	ÅB
Rapportering till nämnd, antal anmälningar gällande mobbning och kränkande behandling.	Kontinuerligt
Uppföljning av brukarundersökning vad gäller servicegarantier. Om förbättringsområden finns tas detta med i verksamhetens handlingsplan.	ÅB
Uppföljningar med förbättringsförslag angående de generella servicegarantierna med respektive verksamhetschef.	ÅB
Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan	
Säkrar att barnen är trygga i förskolan och att verksamheten håller god kvalitet.	

På lång sikt bygger värdegrundsarbetet på att rusta barnen till att bli goda samhällsmedborgare i demokratins anda.
Genom en hög leveransnivå och med god kvalitet på både de generella och unika servicegarantierna ökar vårdnadshavarnas nöjdhet.

Indikatorer för uppföljning	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan, 4- och 5-åringar enligt brukarundersökningen, %	Totalt 95 F 95 P 94	Utfall Totalt 95 F 95 P 94	85-100
Uppnådda generella servicegarantier garanterar att medborgarna ¹⁾ , % - ska kunna få kontakt med kommunens verksamheter under arbetsdagar - bara ska behöva ringa ett samtal för att komma i kontakt med rätt person - blir kontaktad inom två arbetsdagar om den som söks inte är på plats - får besked/kontakt/svar på brev och e-post inom fem arbetsdagar	90-100	90-100	90-100
Uppnådda unika servicegarantier, %: - Du och ditt barn får en kontaktperson att vända er till - På förskolan ska det finnas ett föräldraråd/forum där dina och andra föräldrars synpunkter kan föras fram och diskuteras	Avser leverans 90-100	Avser leverans 90-100	90-100
Resultat brukarundersökning, vårdnadshavarnas uppfattning av servicegarantier, andel:		Utfall	Endast resultat, ej bedömning
- Du och ditt barn får en kontaktperson att vända er till	Totalt 79 F 80 P 78	Totalt 78 F 81 P 76	-
- På förskolan ska det finnas ett föräldraråd/forum där dina och andra föräldrars synpunkter kan föras fram och diskuteras	Totalt 59 F 59 P 58	Totalt 60 F 59 P 61	-

¹⁾ Mätning sker på Servicecenter, utfall avser förvaltningens bedömning av leverans.

4.1.5 Vårdnadshavarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna

I syfte att säkra och utveckla respektive målgrupps nöjdhet samt mäta nuvarande uppfattning om förskoleverksamheten utförs årligen en brukarundersökning. Planering samt indikatorer återfinns under respektive strategiskt område i kapitel 4.

Brukarundersökningen riktar sig till vårdnadshavare med barn i åldern 4-5 år i förskolan, elever skolår 3, 5, och 8 samt vårdnadshavare, barn på fritidshem skolår 2 samt vårdnadshavare och gymnasieelever år 2. För andra året i rad genomförs även en brukarundersökning för vårdnadshavare till elever i grundsärskolan, alla skolår. I brukarundersökningarna ingår mätning av de unika servicegarantierna, se vidare under kapitel 4.1.4.

Verksamheten ska bearbeta och analysera resultatet från brukarundersökningen utifrån en förvaltningsgemensam checklista. Utifrån detta tas sedan en handlingsplan fram för åtgärder inom de förbättringsområden som framträder i resultatet.

4.1.6 Process – Intern kontroll

Riktlinjen för intern kontroll syftar till att säkerställa att nämnderna upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll och att följande mål uppnås:

- en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera

Med intern kontroll avses systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer/arbetsflöden och rutiner samt säkerställande av att rutiner och arbets-sätt lämpas på avsett sätt och är effektiva för att uppnå verksamhetens mål/uppdrag. Det åligger nämnderna att årligen fastställa tillsynsplan för intern kontroll för att säkerställa ändamålsenlig styrning och kontroll.

Intern kontroll 2016

Förvaltningskontorets processledare arbetade, tillsammans med förvaltningens processgrupp för intern kontroll samt Förskolenämnden, fram tillsynsområden⁸ för 2016. Tillsyn 2016 följer upp tre stycken tillsynsområden utifrån genomförd riskanalys av 16 möjliga. Områdena har valts dels utifrån prioritering efter bedömda riskvärden, dels genom att samtliga områdena ska finnas representerade i tillsynen. Tillsynsområdena är: inom verksamhet- Åtterrapporering av delegationsbeslut (från delegat till nämnd), inom ekonomi- Representationsrutiner (efterlevs dessa?) samt inom personal- Registerkontroll vid vikariat av personal som inte har rekryterats via bemanningen (hur fungerar detta?).

Intern kontroll 2015

Tillsyn⁹ inom intern kontroll har genomförts enligt nämndens beslutade Tillsynsplan 2015 som fastställde fyra prioriterade tillsynsområden, två för verksamhet, ett för ekonomi samt ett för personal.

Det första verksamhetsområdet rörde Giftfria leksaker i förskolan och där har granskning gjorts av om verksamheterna följer ramavtal i samband med inköp av saker/leksaker. Granskning har skett genom webbenkätfrågor och bedömningen visar på vissa brister. Beslutade åtgärder består i att efterkontroll sker av de frånsteg som görs från ramavtalet samt vad dessa består i och detta ska redovisas i uppföljningen, samt att, om det visar sig att frånstegen i betydlig utsträckning är otillåtna, att samtliga förskolechefer och inköpssamordnare får förtydligande information om reglerna kring ramavtalet.

Inom det andra verksamhetsområdet har granskning gjorts av efterlevnaden av både kommunens Jämställdhets- och ickediskrimineringsplan och verksamheternas egna trygghetsplaner. Granskning har gjorts genom webbenkätfrågor och bedömningen visar på vissa brister. Beslutade åtgärder består i att information ges till alla förskolechefer om publicering av trygghetsplanen på Örebro kommuns hemsida. Vidare beslutas att samtliga förskolechefer erbjuds möjlighet till konsultation i arbetet med trygghetsplanen. Vidare åtgärder innebär att efterkontroll görs av vad som är anledningen till att vissa verksamheter inte har sina planer förankrade hos vårdnadshavare, samt eliminerar de eventuella hinder och skapar de förutsättningar som krävs för att detta ska förändras. Slutligen ska kommande Jämställdhets-

⁸ Se bilaga 5

⁹ Tillsynsrapport ärendenummer Fö 394/2015

och ickediskrimineringsplan på ett tydligt sätt informeras till verksamheterna i samband med att beslut om en ny plan fattas i Kommunfullmäktige i början av 2016.

Inom ekonomiområdet har granskning gjorts av om verksamheterna följer reglerna för redovisning av investeringar. Granskning av bokförda verifikationer har gjorts och bedömningen visar på vissa brister. Beslutade åtgärder innebär att den skriftliga uppdaterade riktlinjen för investeringsredovisningen är utskickad till samtliga förskolechefer, assistenter och samordnare med förtydligande kring de ändringar som gjorts. De felaktigt bokförda fakturorna korrigeras så att de registreras i investeringsredovisningen i stället för på driften och en genomgång av riktlinjen sker på teammöten med förskolechefer och på assistent- och samordnarträffen i slutet av 2015.

Inom personalområdet har granskning gjorts av om medarbetarna har vetskap om sin rätt till yttrande- och meddelarfrihet. Granskningen har gjorts genom webbenkätfrågor och bedömningen visar på vissa brister. Beslutade åtgärder innebär två delar. För det första att förskolecheferna ges i uppdrag att införa information om visselblåsarfunktionen i rutinen för introduktion av nya medarbetare och att man informerar om detta på APT. För det andra att verksamhetschefer ges i uppdrag att införa information om medarbetarnas yttrande- och meddelarfrihet samt efterforskningsförbud, i rutinen för introduktion av ny chef och att information om detta tas upp på ledningsgrupp.

Alla åtgärder följs upp i Delårsrapport 2, Årsberättelse samt i Tillsynsrapport 2016 förutom ekonomiområdet som följs upp i Årsberättelsen 2015.

4.1.7 Process - Kvalitetssäkring och uppföljning

Det systematiska kvalitetsarbetet ska fortgå under året. Förvaltningen har ett tydligt årshjul vilket inkluderar olika forum för uppföljning samt en intern kvalitetsrapport och handlingsplaner för såväl brukarundersökningsresultat som för medarbetarenkätens resultat. Sammantaget mynnar detta ut i de tre årliga uppföljningsrapporterna till nämnd, se illustration nedan samt bilaga 2.

Förvaltningens utformning av uppföljning och kvalitetssäkring ska vara tydligt och bidra till en god systematik och ett gott styrsystem men är också under ständig utveckling för att kunna möta de politiska och statliga uppdragen. Att utveckla arbetet i syfte att förenkla, förnya och förbättra ska ske bland annat med stöd av Örebro kommuns Kvalitetshandbok¹⁰ och handlar exempelvis om att arbeta mer processororienterat med planering, genomförande, uppföljning och analys för att utveckla verksamheterna.

¹⁰ Se Örebro kommuns Kvalitetshandbok, ärendenummer Ks 1099/2015.

Resultatuppföljningssamtal ska genomföras i alla led i organisationen, från kommundirektör-förvaltningschef- verksamhetschef- förskolechef. Samtalen bygger på en kommungemensam metod utifrån Kvalitetshandboken.

Verksamhetschefernas resultatuppföljningssamtal med respektive förskolechef startade 2014 och ska fortsätta. Syftet är att genom regelbunden och systematisk uppföljning fokusera på bland annat verksamheternas uppnådda resultat, målsättningar samt utveckling. En viktig del i dialogen är att resultaten på verksamhetsnivå lyfts fram på ett tydligt sätt och analyseras vilket i sin tur leder till att framgångsfaktorer och utvecklingsområden synliggörs. Metoden bidrar till att hämta goda exempel från verksamheternas goda resultat och stötta verksamheternas lägre resultat.

5 Planering för god ekonomisk hushållning (GEH)

Det finns lagkrav på kommunen att ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Ekonomisk hushållning uppnås om kommunen utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. Driftnämnderna har motsvarande krav att planera verksamhetsårets verksamhet utifrån god ekonomisk hushållning.

I programplanen anges de indikatorer som utgör nämndens mål för god ekonomisk hushållning för planeringsåret. I programplanen anges de indikatorer som utgör nämndens mål för god ekonomisk hushållning för planeringsåret. Antalet indikatorer uppgår till 19 stycken och de redovisas under respektive område i kapitel 4 och 6 samt samlat i bilaga 4.

En viktig del i nämndens arbete för att uppfylla god ekonomisk hushållning är en planerad och strukturerad intern kontroll. Nämndens tillsynsplan för intern kontroll under verksamhetsåret redovisas i bilaga 5.

6 Resursplanering

6.1 Ekonomi

Kommunens budget ska vara i balans vid årets slut. När program- och driftsnämnder ser risker för ett överskridande ska åtgärder omedelbart vidtas.

Ekonomiska styrprinciper för nämnderna 2016

1. Kompensation för volymökningar

I driftbudgetramen för år 2016 har medel för volymökningar kompenserats till programområde barn och utbildning för ökade driftkostnader till följd av ökade volymförändring i förskola och skola.

2. Kompensation för löneöversyn och indexuppräknings

I driftbudgetramen till programområdet för 2016 är kompensation utlagd dels för överhäng från 2015 års löneöversyn, dels för nya generella lönenivåer från 1 april 2016. Medel för lönepolitiska prioriteringar därutöver finns reserverade på kommunstyrelsen. Detta motsvarar

full kompensation för nu kända och bedömda löneökningar. Kompensation för övriga indexmässiga kostnadsökningar kommer att fördelas ut när underlag finns.

3. Övrigt

Internräntan för år 2016 är sänkt från 3 till 2,5 procent. Det interna personalomkostnads-pålägget för år 2016 är oförändrat 39,46 procent.

5. Omprövningskrav

Nämndernas driftbudgetramar 2016 har reduceras med totalt 40 mnkr för det omprövningskrav som gäller för året. Reduktionen motsvarar ett effektiviseringskrav på 0,5 procent. Utöver driftsnämndernas omprövningskrav har riktade effektiviseringskrav tagits fram som bedöms generera 40 mnkr 2016 med ytterligare 40 mnkr i helårseffekt 2017.

För programområde barn och utbildning innebär detta ett omprövningskrav på 15,4 mnkr utöver de riktade effektiviseringsuppdragen.

6.1.1 Ekonomiska nyckeltal – planering för effektivitet

Effektivitet för verksamheten

I verksamheterna pågår ett ständigt arbete med att utveckla, säkra och effektivisera verksamheten för att möta Skollagens krav och samtidigt hålla en budget i balans. Förskolan är en personalintensiv verksamhet och större delen av budgetutrymmet utgörs av personalkostnader.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling och säkrat verksamhetsuppdrag genom följande åtaganden.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	So*	Följs upp
Kostnadsläget stäms av med verksamheterna inför varje prognostillfälle och/eller vid behov och nämnden får vid varje sammanträde en ekonomisk månads-uppföljning.	H	Månadsvis, Delår 1, Delår 2, ÅB
Tillsynsområde gällande representationsrutiner, se bilaga 5	H	Tillsynsrapport, ÅB
Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan		
En budget i balans är en förutsättning för god ekonomisk hushållning vilket bland annat innebär att tilldelade resurser används på ett effektivt sätt ur ett medborgarperspektiv.		

* Strategiskt område H= hållbar tillväxt, E= människors egenmakt, B= Barns och ungas behov, T= Trygg välfärd

Indikatorer för uppföljning	2014	2015	Målvärde 2016
Ekonomisk avvikelse för egen verksamhet, mnkr ¹⁾	-	Nuläge tas fram	+/- 0
Budgetavvikelse mot förskolepeng per barn tkr.	Ny 2016	Nuläge tas fram	Inom ramen för förskolepeng
Nyckeltal	2014	2015	
Nettokostnad per inskrivet barn i förskolan exkl hyra, tkr ¹⁾	-	Nuläge tas fram	

¹⁾Utfall 2014 saknas då Förskolenämnden bildades 2015-01-01. Prognos för 2015 är att nämnden går med överskott.

6.1.2 Driftnämndens samlade ekonomi

Förskolenämnden har 2016 en budgetram på 736 667 tkr baserad på antal barn inskrivna i förskolan den 15 oktober 2015 (6 950 barn). I budgetramen ingår också anslag för de kommungemensamma verksamheterna förskola för döva och hörselskadade samt förskola helg, kväll och natt (Nattugglan, Kristinaskolan och Väster Park), totalt 16 474 tkr. Dessutom tilldelas ett anslag på 600 tkr för nämndens politiska verksamhet. I bidragsnivån för 2016 ingår effekter av 2015 års löneöversyn. Medel för den generella löneöversynen för 2016 kommer att fördelas ut senare under året när det gäller ersättningen som genererats från förskolans resursfördelningsmodell, i övriga tilldelningar ingår kompensation för 2016 års löneöversyn. Medel för lönepolitiska prioriteringar därutöver finns reserverade under kommunstyrelsen och fördelning sker senare under 2016.

Förskolenämnd	Budget
<i>Belopp i tkr</i>	2016
Politisk verksamhet, anslag	-600
Pedagogisk verksamhet	-736 067
Förskola, resursfördelningsmodell baserat på barnantal 2015-10-15	-719 593
Förskola för döva och hörselskadade, anslag	-7 328
Kristinaskolan, förskola helg och kväll, anslag	-1 457
Väster Park, förskola helg, kväll och natt, anslag	-5 637
Nattugglan, förskola helg, kväll och natt, anslag	-2 052
Nettokostnad	-736 667

Resursfördelningsmodell för förskolan¹¹

Resursfördelningsmodellen för förskolan styr fördelningen till förskolan utifrån antal barn och ålder på dessa. Hyreskostnaden täcks med 100 % och såväl budget som kostnad ligger på Programnämnd barn och utbildning. Därutöver får driftnämnden tilldelning för enavdelningsförskolor på landsbygden, startbidrag till nya förskoleavdelningar samt ett tilläggsbelopp per barn för särskilt stöd.

¹¹ Ersättningsnivåer 2016 enligt Resursfördelningsmodell förskoleverksamhet, ärendenummer Bou 1282/2016

Avvikelser från resursfördelningsmodellen

Förskolenämnden ska besluta om avvikelser från modellerna och det som föreslås är att enheterna får avdrag för:

- gemensamma kostnader såsom förvaltningsledning, företagshälsovård, friskvårdskuponger, tolkkostnader, bemanning, placering Ekeskolan och övriga gemensamma kostnader. Intraprenadernas eventuella avvikelser från avdrag för gemensamma kostnader regleras i respektive intraprenadavtal.
- SångLärKan
- avsättning till planeringsreserven¹² med 0,5 % av total tilldelning via resursfördelningsmodellen.

Fördelning av tilläggsbeloppet för särskilda stödåtgärder

Tilläggsbeloppet för särskilda stödåtgärder fördelas i enlighet med 2014 års budgetbeslut i dåvarande skolnämnder samt Östernärke områdesnämnd, se specifikation på nästa sida.

Beslutet gäller till dess att nytt beslut kring tilläggsbeloppet för särskilda stödåtgärder fattas i Programnämnd barn och utbildning alternativt i Förskolenämnd.

- Enheter som tidigare tillhörde Skolnämnd nordost: fördelning sker per barn
- Enheter som tidigare tillhörde Skolnämnd nordväst: 50 % per barn och 50 % efter andel barn med annat modersmål på enheterna.
- Enheter som tidigare tillhörde Skolnämnd sydost: fördelning sker genom samarbete inom områdesteamen.
- Enheter som tidigare tillhörde Skolnämnd sydväst: 50 % per barn och 50 % efter andel barn med annat modersmål på enheterna.
- Enheter som tidigare tillhörde Östernärke områdesnämnd: fördelning sker per barn.

6.1.3 Politiska prioriteringar

De politiska prioriteringarna kommer ske succesivt under året och till detta har nämnden planeringsreserven att förfoga över.

Planeringsreserv	Budget
<i>Belopp i tkr</i>	2016
Avsatt till planeringsreserv 2016	-3 680
Kvarvarande planeringsreserv	-3 680

¹² Planeringsreserven är nämndens verktyg för att möjliggöra politiska prioriteringar.

6.1.4 Enheternas budgetramar

Budget 2016 (baserad på barnantal 2015-10-15)	Budgetram 16-01-01 tkr
Fsk Marieberg	-15 900
Fsk Mosjö/Leklustan	-13 685
Fsk Ekebergabacken/Heimdal	-15 823
Fsk Almby Södra G Galaxen	-19 163
Fsk Näsby Ormesta	-14 851
Fsk Eklunda Stallbackeb Fårahe	-17 514
Fsk Äventyr Gåsapig Höskul	-12 144
Fsk Frö Tybble Lavend Sörbysk	-12 221
Fsk Ekäng Lergök Kryddgård	-17 591
Fsk Bollen, Byggklossen	-12 085
Fsk Hopprevet, Trollskogen	-16 705
Fsk. Öster omr 1	-14 971
Förskolor söder	-10 519
Fsk. Norr omr. 2	-20 276
Fsk. Öster omr. 2	-13 608
Fsk. Norr omr. 3	-17 703
Fsk Glanshammar	-23 990
Förskolor Hovsta	-14 639
Förskola Kastanjen	-12 108
Förskolor Dylta	-16 746
Förskolor Vivalla	-51 601
Förskolor Lundby	-16 785
Förskolan Björk-Haga	-23 569
Försk Blåmesen/Fasanen	-16 990
Lars Wivallius - förskola	-17 891
Vintrosa fsk	-17 466
Förskolor St.M/Odensbacken	-17 606
Förskolor Asker/Hamp/Kilsmo	-9 824
Förskola totalt	-483 974
Adolfsbergs fsk	-36 333
Norrby förskolor	-22 436
Förskolor Lillån	-34 660
Förskolor Varberga	-50 100
Förskolor Väster	-43 001
Rosta - förskola	-22 975
Garphyttans fsk	-12 642
Intraprenad förskola totalt	-222 146
Kristinaskolan + Nattugglan	-3 435
Väster park natt	-5 560
Förskola obekvämt arb.tid	-8 995
Förvaltningsgemensamt	-11 971
Förskolenämnd	-600
Löneökningsspott 2016	-259
Fördelning särskilt stöd SO	-5 042
Planeringsreserv	-3 680
TOTAL BUDGETRAM	-736 667

6.1.5 Nämndens investeringar

Alla enheter inom Förskolenämnden får meddela önskemål om investeringsmedel för inventarier och kommentera behovet. När en ny förskola öppnas tilldelas ett investeringsutrymme på 100 tkr per avdelning. Investeringar är förenat med kostnader i form av avskrivning och internränta på bundet kapital och denna kostnad måste rymmas inom enhetens tilldelade budgetram. Investeringsbudgeten för 2016 avseende inventarier har ännu inte fördelats. Programnämnd barn och utbildnings totala investeringsanslag för inventarier uppgår till 40 mnkr och kommer fördelas under våren 2016 till förskolor och skolor utifrån förskolor och skolors behov.

6.2 Medarbetare

Bästa möjliga resursutnyttjande ska eftersträvas inom den kommunala förvaltningen. Arbete med ständiga förbättringar ska prägla verksamhetens alla delar. Den kommunala ekonomin ska vara långsiktigt hållbar. Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med hög kvalitet på välfärden för medborgarna. ÖSB 2016

Medarbetarna ska utgöra en effektiv resurs i verksamheternas tjänster till barn/vårdnadshavare. De gemensamma prioriterade personalstrategierna för hela Örebro kommun är uppdelade i sju områden: arbetsmiljö och hälsa, kompetensförsörjning, ledarförsörjning, bemanning, jämställdhet och ickediskriminering, arbetsgivarens varumärke och regional samverkan. Genom att arbeta med aktiviteter inom personalstrategierna bidrar Förskolenämnden till Örebro kommuns utveckling och mål och till att vara en attraktiv arbetsgivare.

6.2.1 Medarbetare – planering för utveckling och resultat

För att säkra att resursen medarbetare används på rätt sätt för att bidra till verksamhetens mål krävs att organisationen skapar förutsättningar för engagemang. Forskning visar att medarbetarengagemang är en av de viktigaste förutsättningarna för en organisations förmåga att nå goda resultat. Här följer Förvaltningen förskola och skolas samlade bedömning av vad som behöver ske under 2016 inom de olika personalstrategierna för att medarbetarna ska fortsätta att utvecklas och därmed säkra att medarbetarna är en effektiv resurs i verksamheternas tjänster till medborgarna.

Kompetens- och ledarförsörjning utifrån ett bemanningsstrategiskt arbete

Enligt kompetensförsörjningsplanen¹³ som antogs i Förskolenämnden i november framgår det att det kommer att bli svårigheter att rekrytera förskollärare och förskolechefer, särskilt i vissa bostadsområden. En rad aktiviteter har identifierats i syfte att möjliggöra att rätt kompetens bemannar verksamheterna inom förskolan. Ett viktigt arbete blir att utveckla och ta fram alternativa rekryteringsvägar och att arbeta med varumärket så att Örebro kommun upplevs som en attraktiv arbetsgivare. Ett annat arbete handlar om att identifiera och rekrytera andra kompetenser inom förskolan. För att behålla befintliga medarbetare så ska olika karriärvägar tydliggöras och möjligheterna öka för en större rörlighet mellan förskolor. Detta kommer upplevas som attraktivt och en bra möjlighet för befintliga medarbetare att stanna kvar hos arbetsgivaren.

¹³ Ärendenummer Bou 233/2015

Fortsatt arbete ska ske med att tydliggöra uppdraget för förskollärare respektive barnskötare. Detta för att säkerställa att kompetensen används på rätt sätt. Rutiner för bemanning av korttidsvikarier togs fram under 2015 och uppföljning kommer att ske kontinuerligt under 2016 genom att bemanningens personal deltar i ledningsgruppen förskola och skola.

Arbetet med att ge rätt förutsättningar för förvaltningens chefer fortsätter. Förvaltningsledning arbetar med att möjliggöra 30 medarbetare per chef. Förvaltningen kommer framåt att ha ett stort behov av att rekrytera förskolechefer. I utbildningsprogrammet Framtida ledare kommer förvaltningen för förskolans del att ha 4 platser. Syftet med programmet är att utveckla deltagarnas kompetens inför en framtida chefskarriär. Ett kommungemensamt utbildningsprogram, Sveriges viktigaste chefsjobb, är framtaget och pågår även under 2016. Detta är en satsning för chefer i Örebro kommun och alla chefer ska genomgå programmet.

Arbetsmiljö och hälsa

En god arbetsmiljö är en av de viktigaste faktorerna för att kommunen ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. En orsak till medarbetares sjukfrånvaro kan vara den psykiska ohälsan och därför kommer ett förebyggande arbete för att minska ohälsan bland medarbetarna att planeras och prioriteras under 2016. En aktivitet inom detta arbete är forum för erfarenhetsutbyten där framgångsfaktorer lyfts och sprids. Ett led i arbetet är också att eftersträva måttet 30 medarbetare per chef. Cheferna driver och ska säkra upp det systematiska arbetet kring arbetsmiljön. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska integreras i ordinarie verksamhetsuppföljning och kommer att följas upp i Delårsrapport 2.

Under 2016 kommer ytterligare en utbildningssatsning att göras när det gäller att trygga cheferna i arbetsmiljö och samverkan. Resultatet av denna utbildning ska ge effekt på ett förbättrat arbetsmiljöarbete och ett ökat samarbete mellan chefer och skyddsombud. Arbetsgivaren ska utveckla former för att möjliggöra medarbetarnas delaktighet och inflytande i verksamhetsfrågor. Frågor som gäller bland annat arbetsmiljön ska så långt som möjligt hanteras på individ- och arbetsplatsnivå av de som är direkt berörda.

Jämställdhet och ickediskriminering

En ny plan för Jämställdhets- och ickediskriminering har tagits fram på kommunövergripande nivå och ska gälla för år 2016-2019. Förvaltningens uppdrag är bland annat att arbeta efter de aktiviteter som framgår i planen. Syftet med aktiviteterna är exempelvis att ändra de strukturer i verksamheten som kan leda fram till att någon blir diskriminerad. Planen och perspektivet kring jämställdhet- och ickediskriminering ska implementeras under 2016.

Lönebildning

Enligt Örebro kommuns lönestrategi 2016-2018 är förskollärare en fokusgrupp, vilket innebär att arbetsgivaren har tittat på lön i förhållande till svårighet att kunna rekrytera och behålla medarbetare. En extra satsning kommer därmed att göras på förskollärare vid löneöversyn 2016. Ett statligt bidrag kommer ytterligare att bidra till en höjd lön för ett antal skickliga förskollärare. Detta bidrag kommer arbetsgivaren att kunna ansöka om under hösten 2016.

Örebro kommuns varumärke

Som tidigare beskrivits kommer ett arbete att påbörjas under 2016 gällande kompetensförsörjning. I det arbetet är en viktig del att jobba med varumärket. Förskolorna i Örebro kommun ska uppfattas och vara attraktiva arbetsplatser för medarbetarna.

Den förvaltningsgemensamma verksamhetsidén, ”Det goda mötet” kommer att fortsätta under 2016. Förvaltningen vill med verksamhetsidén möjliggöra för samtliga medarbetare att vara stolta över sitt arbete. Ett gott möte lägger grunden till ett gott resultat. Ambitionen är att höja medvetenheten och kunskapen om att initiera, skapa och delta i goda möten. Genom att höja kvaliteten på bemötandet i verksamheterna nås en högre måluppfyllelse.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling och säkrat verksamhetsuppdrag genom följande åtaganden.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	So*	Följs upp
Fortsatt utökning av övningsförskolor, vilket är en försöksverksamhet i samverkan med Örebro universitet.	H	ÅB
Uppdrag till verksamhetschefer att arbeta med målsättningen att ingen förskolechef ska ha mer än 30 medarbetare.	H	Delår 2, ÅB
Uppföljning av medarbetarenkät på gemensamma forum såsom APT för att bibehålla de goda resultaten.	H	ÅB
Förskolechef synliggör statistik avseende sjukfrånvaro samt säkerställer att det finns rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet.	H	Delår 2, ÅB
Implementering av ny jämställdhets- och ickediskrimineringsplanen.	H	ÅB
Rekrytera en projektledare med uppdrag att arbeta med aktiviteter utifrån Kompetensförsörjningsplanen.	H	Delår 2, ÅB
Aktiviteter utifrån Kompetensförsörjningsplanen.	H	Delår 2, ÅB
Erfarenhetsutbyte gällande framgångsfaktorer inom arbetsmiljö och hälsa.	H	Delår 2, ÅB
Tillsynsområde gällande registerkontroll av förskolepersonal, se bilaga 5.	H	Tillsynsrapport, ÅB
Utvecklingsuppdrag från programnämnd under mandatperioden	So*	Följs upp
Arbeta med att rekrytera behörig personal till förskolan eftersom antalet barn i förskolan ökar och att medarbetare går i pension.	H	ÅB
Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan		
Effekter av övningsförskolor är att stärka kvalitén på verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare samt säkerställer framtida kompetensförsörjning av förskollärare.		
Att minska antalet medarbetare per chef förbättrar förutsättningarna för en god måluppfyllelse samt ger ett nära ledarskap vilket gynnar medarbetarnas arbetsmiljö och delaktighet.		
Ett aktivt arbete med medarbetarenkätens resultat samt ett gott systematiskt arbetsmiljöarbete är en del i att säkra kompetensförsörjningen och att vara en attraktiv arbetsgivare.		
Kompetensförsörjningsplanen ska säkra de ökade rekryteringsbehoven och kommande pensionsavgångar.		

* Strategiskt område H= hållbar tillväxt, E= människors egenmakt, B= Barns och ungas behov, T= Trygg välfärd

Indikatorer för uppföljning	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Andel timavlönade årsarbetare i relation till totalt antal årsarbetare	Totalt 7,1 K 6,8 M 14,0	Minska	Behålla
Hållbart medarbetarengagemang, HME, för anställda	Mätvärde saknas	Utfall Totalt 84 K 84 M 80	Lägst kommunsnitt
Nyckeltal			
Sjukfrånvaro i % av arbetstid	Totalt 7,1 K 7,2 M 4,9	Öka	
Andel chefer med ≤ 30 medarbetare	Ny 2016	Ny 2016	

6.3 Lokaler

Kommunens lokalförsörjningsprocess ska vara strukturerad och långsiktig, där verksamheternas behov av lokaler ska säkerställas samtidigt som ett effektivt lokalutnyttjande ska uppnås. Nya arbetsformer, gränsöverskridande samverkan och flexibla lösningar ska möjliggöras genom god planering av lokalernas utformning, exempelvis genom att stödja ett mer aktivitetsbaserat arbetssätt eller genom att kombinera olika verksamheter i en och samma byggnad vid nyproduktion.

Framtagna lokalförsörjningsplaner ska bygga på väl genomarbetade prognoser, tydlig behovsframställning, realistisk tidsplan och samverkade med berörda kompetensområden. Kopplingen till investeringsprogrammet behöver stärkas och de kommunövergripande övervägandena över helheten ska tydliggöras. ÖSB 2016

Mål:

Förvaltningen förskola och skola ska ha ett nära samarbete med Lokalförsörjningsavdelningen och lokalplanerare på Förvaltningskontor Ringgatan vad gäller lokalfrågor. I arbetet med förskolans- och skolans lokaler är det viktigt att ta hänsyn till att möta nya krav på pedagogiska lärmiljöer, att minimera klimatpåverkan samt att yteffektivisera så långt som möjligt. Vid renovering och nybyggnation av lokaler är flexibilitet och ändamålsenlighet ledord.

Förskoleverksamheten kommer att ställas inför kraftigt ökade resursbehov. Antalet invånare i åldersgruppen 1-5 år ökar. Fram till 2020 finns ett behov av ytterligare cirka 700 förskoleplatser jämfört med utgången av år 2014. Det finns även gamla förskolor som har uppnått sin tekniska livslängd och behöver ersättas. Behovet kommer att mötas genom till- och nybyggnation av förskolor. Beslut gällande dessa lokalfrågor hanteras av Programnämnd barn och utbildning.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling och säkrat verksamhetsuppdrag genom följande åtaganden.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	So*	Följs upp
Köträffar med barnomsorgshandläggare och lokalstrateg för att kartlägga platsbehov.	H	Månadsvis
Säkra att lokalbeståndet möter platsbehovet genom strukturerat arbete med Lokalförsörjningsplanen, i samarbete med Lokalförsörjningsavdelningen.	H	Kontinuerligt, Delår2, ÅB
Utredning gällande barnomsorg på obekvämt arbetstid för att säkerställa organisation och lokalbehov.	H	Delår 2, ÅB
Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan		
Örebro kommun tillgodoser behovet av barnomsorgsplatser inom fyra månader.		
Genom optimering av lokalytorna tillses att resurserna används effektivt.		

* Strategiskt område H= hållbar tillväxt, E= människors egenmakt, B= Barns och ungas behov, T= Trygg välfärd

Indikatorer för uppföljning	2014	2015	Målvärde 2016
Lokalutnyttjande per barn i förskola, kvm/barn	Mätvärde saknas ¹⁴	Nuläge tas fram	Behålla

¹⁴ Mätvärde saknas då det kommunala bostadsbolaget Futurum fastigheter i Örebro AB mätt om lokalytorna.

6.4 IT

Information är grunden för ett fungerande samhälle. Utan tillförlitlig information uteblir god vård och omsorg, goda utbildningsmöjligheter, samt utvecklad samhällsinfrastruktur. Stora delar av kultur- och fritidssektorn har flyttat in i digitala rum och dess genomslagskraft ökar med de nya förutsättningarna.

Tillgång till tillförlitlig information är tätt sammanflätat med inflytande och möjlighet att påverka. IT är idag en integrerad del av samhället.

Nya möjligheter har öppnat sig för i stort sett alla kommunala verksamheter där IT-stöd kan vara en viktig möjliggörare för bättre kommunal service och omsorg. Utveckling mot e-förvaltning ställer stora krav på kommunens arbetsätt och organisation. Det kommer att krävas en utvecklad mognad i Örebro kommuns verksamheter gällande informationshantering och processer för att möta dessa krav. ÖSB 2016

Mål:

Utvecklingen av digitala tjänster fortsätter under 2016. Utvecklingsarbetet innebär bland annat att arbeta aktivt med den gemensamma kommunikationsplattformen, Unikum. Detta innebär att den digitala kommunikationen mellan hem och förskola möjliggörs och att vårdnadshavarnas insyn och delaktighet i verksamheten ökar. Alla vårdnadshavare har tillgång till Unikum och förskolorna ska arbeta med implementeringen.

Örebromodell för skolutveckling med stöd av IT¹⁵ fortsätter under 2016. Satsningen omfattar IT-pedagogisk utbildning samt inköp av IT-utrustning för att kvalitetssäkra och vidareutveckla verksamheten med syfte att öka måluppfyllelsen. Inom förskolan ska det finnas minst en dator och två iPads per avdelning.

Under 2016 kommer verksamheten att bidra till målinriktad utveckling genom följande åtagande.

Åtagande, utvecklingsaktiviteter	So*	Följs upp
Implementering av kommunikationsplattform, Unikum.**	M	Delår 1, Delår 2, ÅB
Förvaltningsgemensam pedagogisk utbildning inom ramen för Örebromodellen.	H, B,E	ÅB
Säkerställa att alla förskolor har fullföljt Örebromodellen.	B	ÅB
Utvecklingsuppdrag från programnämnd	So*	Följs upp
Under 2016 ska arbetet fortsätta med att förbereda för att familjer ska kunna använda sig av e-tjänster för ärenden inom barnomsorg och förskola, redovisa i text.	E	Delår 2, ÅB
Redovisa hur medel för skolutveckling med stöd av IT, Örebromodellen, används i det pedagogiska arbetet i förskolan.	B	Delår 2, ÅB
Förväntade effekter för medborgare/målgrupper för åtagandena ovan		
Med hjälp av IT kan Örebros förskolor öka verksamhetens innovativa förmåga och kvalitet samt i förlängningen ge ökad måluppfyllelse i skolan. En IT-satsning kan också ha en kompensatorisk verkan utifrån socioekonomiska förutsättningar.		
Kommunikationsplattformen ökar vårdnadshavarnas möjlighet till samverkan och kommunikation samt skapar en likvärdighet då alla förskolor använder samma verktyg.		
Tillskapande av e-tjänster ger vårdnadshavarna lättillgängliga tjänster via nätet samt förkortar svarstiderna.		

*Strategiskt område H= hållbar tillväxt, E= människors egenmakt, B= Barns och ungas behov, T= Trygg välfärd

**Aktiviteten ingår som en del i fokusområdet Förenkla, förnya, förbättra.

¹⁵ Ärendenummer Sno 3/2014, Snv 1/2014, Sso 7/2014, Ssv 4/2014 och Ös 3/2014

7 Planeringsförutsättningar för driftnämndens verksamhet

7.1 Omvärldsförändringar

Flyktingmottagande

I dag är nära 60 miljoner människor på flykt i världen. Det är en ökning från 51,2 miljoner på bara ett år. Det är den högsta siffran sedan andra världskriget. Det finns många oroshärdar i världen, men den nuvarande situationen i Syrien och Irak framstår allt mer som vår tids värsta humanitära katastrof. Dessvärre tycks en politisk lösning i Syrien inte vara nära och utsikterna att återvända för dem som flytt är i dagsläget små. I avsaknad av en fungerande EU-reglering av asylmigrationen färdas flera tusen människor dagligen in i Schengenområdet. Utvecklingen har nått en dimension som ställer helt andra krav än tidigare både på EU-samarbetet och enskilda länders förmåga att hantera den stora ökningen av människor på flykt. Sverige står mitt i denna utmaning.

Flyktingmottagningen 2015-17 för Örebro kommun bedöms öka. En höjning av prognosen för 2015-16 gjordes i samband med Migrationsverkets februariprognos. Den dramatiska ökningen av asylsökande de senaste månaderna och Migrationsverkets kraftigt höjda prognoser i ”Verksamhets och utgiftsprognosen” den 22 oktober ger nu underlag för att ytterligare höja flyktingmottagningsprognosen för Örebro kommun. Bifallsfrekvensen i asylärendena är för närvarande mycket hög och en anvisningslag gällande kommunplacering av flyktingar med uppehållstillstånd förbereds av Regeringen. Detta ger också underlag för att prognoserna för kommunmottagandet behöver höjas. Prognosen för 2015 är minst 650 personer och för 2016-2017 bedöms siffran till 750-900 personer.

Örebros prognostiserade mottagning ligger ändå i underkant i förhållande till det nationella mottagningsbehovet, särskilt vad gäller så kallade anvisningsbara platser (mottagning från förläggning eller kvotmottagning). Därutöver ökar inströmningen av asylsökande ensamkommande barn vilket kommer att ge ett ökat utslag i mottagandesiffrorna på sikt.

7.2 Planering utifrån nationella förutsättningar

Skolinspektionen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, inklusive förskoleverksamhet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen. Under 2016 kommer Örebro kommuns verksamhet att granskas. På huvudmannanivå granskar inspektionen framför allt vilka förutsättningar som finns för utbildningen och på vilket sätt huvudmannen främjar utveckling av utbildningen.

Befolkningsutveckling

Förskoleverksamheten i Örebro kommun kommer att växa och det är viktigt att i det arbetet även följa utvecklingen för att se om det uppstår ett ökat behov av omsorg på obekvämt arbetstid.

7.3 Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	2012	2013	2014	Bedömning 2015	Bedömning 2016
Folkmängd Örebro kommun 1-15 år	23 777	24 397	24 987	Öka	Öka
-varav 1-5 år	8 930	9 129	9 177	Öka	Öka
-varav 6-15 år	14 847	15 268	15 810	Öka	Öka
Förskoleverksamhet¹⁾					
Antal barn i kommunal förskola	6 933	7 106	7 027	Minska	Öka
- flickor	3 342	3 432	3 418	Minska	Öka
- pojkar	3 591	3 674	3 609	Minska	Öka
Antal barn i fristående förskola	764	848	945	Öka	Öka
- flickor	354	405	477	Öka	Öka
- pojkar	410	443	468	Öka	Öka
Antal barn i kommunal pedagogisk omsorg	18	6	0	Oförändrat	Oförändrat
- flickor	10	3	0	Oförändrat	Oförändrat
- pojkar	8	3	0	Oförändrat	Oförändrat
Antal barn i fristående pedagogisk omsorg	7	54	94	Minska	Öka
- flickor	1	24	50	Minska	Öka
- pojkar	6	30	44	Minska	Öka
Anställda					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1 539	1 554	1 555	Öka	Öka
- kvinnor	1 484	1 498	1 496	Öka	Öka
- män	55	56	59	Öka	Öka
Antal visstidsanställda, årsarbetare	161	120	156	Minska	Minska
- kvinnor	150	111	144	Minska	Minska
- män	11	9	12	Minska	Minska
Antal timavlönade, årsarbetare	65	103	118	Minska	Minska
- kvinnor	60	96	109	Minska	Minska
- män	5	7	9	Oförändrat	Minska
Arbetstid					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	96,2	96,6	96,4	Öka	Öka
- kvinnor	96,2	96,6	96,5	Öka	Öka
- män	96,8	96,3	95,2	Oförändrat	Oförändrat
Organisationsutveckling					
Antal intraprenader ²⁾	2	2	3	Öka	Öka
Klagomål antal ³⁾	Mätvärde saknas	Mätvärde saknas	Mätvärde saknas	Nuläge tas fram	Nuläge tas fram

¹⁾ Mätdatum 15 oktober

²⁾ En intraprenad kan innehålla flera enheter, i vissa fall med både förskola och skola, men här rapporteras intraprenaden som helhet.

³⁾ Totalt antal klagomål inrapporterade i W3D3, Örebro kommuns ärendehanteringssystem.

BILAGOR

Bilaga 1 Processen för styrning, uppföljning och utveckling av Örebro

Örebro kommuns huvudsakliga uppdrag är att erbjuda välfärd, service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare i livets olika skeden. Ett annat viktigt uppdrag är att ha en ledande roll i arbetet med att utveckla Örebro och Örebroregionen i samverkan med andra aktörer – kort sagt att stärka kommunens varumärke för att understödja tillväxt, ökad sysselsättning och därmed en stärkt välfärd. För att lyckas med detta krävs en god styrning av verksamheten. Nedan redogörs för hur styrmodellen för Örebro under mandatperioden 2016-2018 är utformad. Processen för styrning och uppföljning ska stödja verksamheternas arbete med att nyttja resurserna effektivt och tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Ett system för utvecklingsarbetet

Styrningen sker utifrån fyra strategiska områden. Till respektive strategi knyts en rad målområden som gäller för perioden 2016-2018. Varje år ska målen mätas av mot de av kommunfullmäktige beslutade indikatorerna. Kommunen arbetar ständigt med att anpassa indikatorerna för vad som ska mätas och hur det mäts. Detta för att driva arbetet med att fullfölja styrmodellens intentioner på ett så bra sätt som möjligt. Det innebär att respektive politisk nivå, det vill säga programnämnder och driftnämnder, gör Anpassningar inom ramen för de kommunövergripande indikatorerna så att de formuleras och målsätts anpassat till respektive nämnds verksamhetsuppdrag. För att strategierna ska ge kommunen kraft krävs det att hela kommunkoncernen jobbar mot de angivna målen. Uppföljningen inom kommunen ska visa måluppfyllelse för både ansvariga driftnämnder, programnämnder och helheten. Senare i dokumentet anges vilka indikatorer som följs upp och rapporteras till kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen eller programnämnder. Uppföljningen ska innehålla en analys över sambanden mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat samt vilka förbättringsåtgärder som verksamheten planerar för kommande budgetår.

VISION FÖR ÖREBRO – SKANDINAVIENS MEST ATTRAKTIVA MEDELSTORA STAD

**HÅLLBAR
TILLVÄXT**

**MÄNNISKORS
EGENMAKT**

**BARNS OCH
UNGAS BEHOV**

**TRYGG
VÄLFÄRD**

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG – STRATEGISKA MÅLOMRÅDEN

MÅL- OCH RESULTATSTYRNING

STYRELSER OCH NÄMNDER • BOLAG • INTERNA OCH EXTERNA VERKSAMHETER

Bilaga 2 Planering och uppföljning av resultat

Nämndernas program-och verksamhetsplaner

Av denna Övergripande Strategi med Budget (ÖSB), framgår planperiodens strategiska områden mot vilka nämnderna och bolagen ska sträva. Dessutom finns fastställda program och handlingsplaner som styr kommunens verksamheter. Inom en given total resursram är det extra viktigt att väga samman de olika delarna och eftersträva en verksamhetsplanering som svarar upp mot de strategiska områden, perspektiv och intresseområden på ett sätt som tillgodoser behoven av helhet. Nämndernas verksamhetsplan med budget ska överlämnas till programnämnden eller kommunstyrelsen, som därefter gör en avstämning av nämndernas planer så att dessa ligger i linje med målen för kommunens utveckling. Nämnderna ansvarar för att uppfylla sin del av uppföljning och rapportering av verksamheten enligt kommunens uppföljningsrutiner.

Uppföljning och analys

Verksamhet och ekonomi följs upp och analyseras löpande och periodiskt. En analys som lyfter de väsentliga frågorna möjliggör en tydlig styrning. Uppföljningen inom kommunen ska visa måluppfyllelse samt även innehålla en analys över sambanden mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat samt ange vilka förbättringsåtgärder som verksamheten planerar för kommande budgetår. Basen för resultatuppföljningen är indikatorerna som anger kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Nämndernas resultatrapportering är förutsättningen för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt enligt kommunallagen.

Nämnderna ska rapportera sin uppföljning med prognos till kommunledningen var fjärde månad det vill säga efter april, augusti och december. Nämnderna ska varje sammanträdesmånad följa verksamhetens kostnadsutveckling och översända rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

I månadsrapporter och i temarapporter kan Kommunstyrelsen följa utveckling och resultat inom olika områden. Den samlade utvecklingen för de fyra angivna fokusområdena genusredovisning, insatser för jobb och social sammanhållning, intern kontroll samt resursområdena personal, lokaler och it kommer att följas via årlig temarapport eller tillsynsrapport.

Kraven på resultatredovisningen i delårsrapport med prognos 2 samt i årsberättelsen anges utifrån nämndens uppdragsområde och definieras i olika resultatkrav.

Principer för resultatbedömning av nämndens resultat

Resultatbedömning för nämnden görs utifrån indikatorernas utfall för året med tillhörande resultatanalys samt aktiviteter som bidrar till utvecklingen enligt de strategiska målen.

Till kommunfullmäktige redovisas:

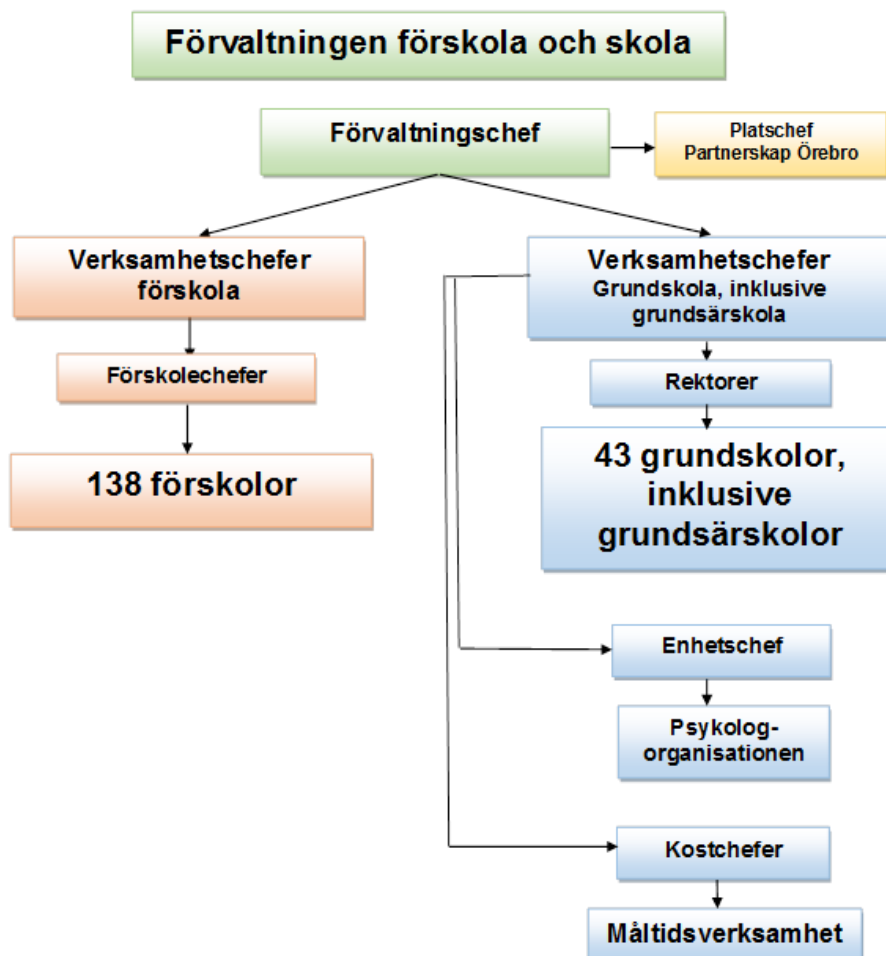
- nämndens bidrag till utvecklingen för de angivna strategiska områdena i ÖSB redovisas i särskilt avsnitt eller för vissa nämnder inom verksamhetsuppdraget (uppdraget att utveckla)
- nämndens resultat av verksamhetsuppdrag utifrån reglementet. Bedömningen görs utifrån det rapporterade resultatet för verksamhetsåret med analyser och åtgärder (uppdraget att säkra)

- nämndens ekonomiska resultat för verksamhetsåret (budgetavvikelsen), uppdelat på eventuell intraprenad och övrig verksamhet. En särskild slutsats om resultaten för god ekonomisk hushållning ska också göras, utifrån en sammanvägning av utfallet av indikatorerna (uppdraget att hushålla)

Utifrån resultatbedömningen för nämnden görs sedan en värdering av eventuell överflytt av ekonomiskt resultat till nästa verksamhetsår. Inom verksamhetsuppdraget ska även effekter av arbetet inom angivna fokusområden beaktas och inkluderas i resultatanalyserna. Dessa fokusområden är genusredovisning, insatser för jobb och social sammanhållning, utveckling utifrån uppdraget att förenkla, förnya och förbättra verksamheten samt nämndens interna kontroll.

Bilaga 3 Organisation

Förskolenämnden ingår i Programområde barn och utbildning och ligger organisatoriskt under Programnämnd barn och utbildning som i sin tur ligger direkt under Kommunstyrelsen. I förvaltningsorganisationen ingår förskolan som en del i Förvaltningen förskola och skola, se organisationsskiss nedan. Partnerskap Örebro arbetar förvaltningsövergripande, men ligger organisatoriskt under Grundskolenämnden.

Bilaga 4 Indikatorer med målvärden för året

Indikatorer för uppföljning: Hållbar tillväxt	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Beskriv aktiviteter i text för insatser till fokusområdet, insatser för jobb och social sammanhållning	Ny 2016	Ny 2016	Beskriv
Säkerställa att mätning av andel matsvinn sker	Mätvärde saknas	Alla mäter	Svinn ska minska
Andel inköpta ekologiska livsmedel	Mätvärde saknas	Öka	Öka
Minskad köttanvändning i förskolan, Co2/kg mat	Mätvärde saknas	Minska	Behålla
Indikatorer för uppföljning: Människors egenmakt	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
När större verksamhetsförändringar sker, redogör i text för hur dialog genomförts	Mätvärde saknas	Nås	Beskriv
Redovisa insatser och omfattning av vad som görs i verksamhet i samverkan med det civila samhället	Mätvärde saknas	Nås	Beskriv
Ärligen genomföra genderbudgeting analys inom två utvecklingsområden	Mätvärde saknas	Nås	2 projekt
Andel ärenden i nämnd med konsekvensbedömningar	Mätvärde saknas	Nås	100
Indikatorer för uppföljning: Barn och ungas behov	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Andel vårdnadshavare som är nöjda med förskolans verksamhet, 4-5 åringar enligt brukarundersökningen	Totalt 89 F 90 P 88	Utfall Totalt 90 F 91 P 89	85-100
Gruppstorlek i förskolan ¹⁾	17,1	Oförändrat	Minska
Barn per årsarbetare i förskolan ¹⁾	5,4	Oförändrat	Minska
Indikatorer för uppföljning: Trygg välfärd	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan, 4- och 5-åringar enligt brukarundersökningen, %	Totalt 95 F 95 P 94	Utfall Totalt 95 F 95 P 94	85-100
Uppnådda generella servicegarantier garanterar att medborgarna ¹⁾ , % - ska kunna få kontakt med kommunens verksamheter under arbetsdagar - bara ska behöva ringa ett samtal för att komma i kontakt med rätt person - blir kontaktad inom två arbetsdagar om den som söks inte är på plats - får besked/kontakt/svar på brev och e-post inom fem arbetsdagar	90-100	90-100	90-100
Uppnådda unika servicegarantier, %: - Du och ditt barn får en kontaktperson att vända er till - På förskolan ska det finnas ett föräldraråd/forum där dina och andra föräldrars synpunkter kan föras fram och diskuteras	Avser leverans 90-100	Avser leverans 90-100	90-100
Resultat brukarundersökning, vårdnadshavarnas uppfattning av servicegarantier, andel:		Utfall	Endast resultat, ej bedömning
- Du och ditt barn får en kontaktperson att vända er till	Totalt 79 F 80 P 78	Totalt 78 F 81 P 76	-

- På förskolan ska det finnas ett föräldraråd/forum där dina och andra föräldrars synpunkter kan föras fram och diskuteras	Totalt 59 F 59 P 58	Totalt 60 F 59 P 61	-
Indikatorer för uppföljning: Ekonomi	2014	2015	Målvärde 2016
Ekonomisk avvikelse för egen verksamhet, mnkr ¹⁾	-	Nuläge tas fram	+/- 0
Budgetavvikelse mot förskolepeng per barn tkr.	Ny 2016	Nuläge tas fram	Inom ramen för förskolepeng
Indikatorer för uppföljning: Medarbetare	2014	Bedömning 2015	Målvärde 2016
Andel timavlönade årsarbetare i relation till totalt antal årsarbetare	Totalt 7,1 K 6,8 M 14,0	Minska	Behålla
Hållbart medarbetarengagemang, HME, för anställda	Mätvärde saknas	Utfall Totalt 84 K 84 M 80	Lägst kommunsnitt
Indikatorer för uppföljning: Lokaler	2014	2015	Målvärde 2016
Lokalt utnyttjande per barn i förskola, kvm/barn	Mätvärde saknas ¹⁶	Nuläge tas fram	Behålla

¹⁶ Mätvärde saknas då det kommunala bostadsbolaget Futurum fastigheter i Örebro AB mätt om lokalytorna.

Bilaga 5 Intern kontroll – Tillsynsplan för planeringsåret

ID - tillsyns-område	Vald process/område (benämning)	Tillsynsobjekt (benämning utifrån riskanalys)	Risikvärde enligt bedömning (utifrån riskanalys)	Ansvarig för genomförande	Rapporteras till	Planerat rapport-datum
V1	Rutiner för återrapportering av delegationsbeslut	Följs rutinen för återrapportering av beslut tagna på delegation, till delegerande nämnd?	4. Risk för att nämnd inte kan följa upp de beslut som fattats på delegation.	Planerare Förvaltningskontor Ringgatan	Förskolenämnd och Grundskolenämnd	November 2016
E1	Representationsrutiner	Efterlevs Örebro kommuns representationsrutiner?	3. Risk att förtroendet för kommunen skadas. 3. Risk att skattelagstiftning en inte efterlevs.	Ekonom Förvaltningskontor Ringgatan	Förskolenämnd och Grundskolenämnd	November 2016
P1	Registerkontroll av förskolepersonal	Registerkontroll vid vikariat av personal som inte har rekryterats via bemanningen (hur fungerar detta)?	4. Risk att personer med betydande kriminell bakgrund anställs i förskolan.	Planerare Förvaltningskontor Ringgatan	Förskolenämnd	November 2016

Begreppsdefinition tillsynsområde:

V = Verksamhet

E = Ekonomi

P = Personal

Bilaga 6 Sociala investeringar

Socialförvaltningen, Förvaltningen förskola och skola, Förvaltningen för funktionshindrade, Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen samt Kultur- och fritidsförvaltningen har under 2014 ansökt¹⁷ och fått beviljat att genomföra tre satsningar inom ramen för sociala investeringar i Varberga och Oxhagen. Dessa satsningar både spänner över och bidrar till samtliga strategiska områden. Utifrån identifierade utmaningar i områdena sker satsningar där åldersgruppen 0-9 år är den huvudsakliga målgruppen.

- I satsningen ”*Specialpedagogisk kompetensutveckling*” tillförs kunskap till pedagogerna i samtliga förskolor i Varberga och Oxhagen. Med förbättrade kunskaper kan barns behov av stöd och insatser synliggöras i ett tidigare skede.
- Satsningen ”*El Sistema på Hagaskolan och förskolan Blåmesen*” är riktad till barn mellan fem och sju år. Genom den musikaliska metoden El Sistema genomförs ett främjande arbete med målsättningar inom barnens sociala utveckling och barns och familjers delaktighet.
- Satsningen ”*Tvärkompetensteam på familjecentralen i Oxhagen*” syftar till att genom ett tillsatt team bestående av specialpedagog, arbetsterapeut och socionom genomföra olika typer av insatser riktade till de barn och föräldrar som bor i Oxhagen.

Totalt tas 10,4 miljoner kronor i anspråk från reservationen för sociala investeringar. Satsningarna förväntas generera kostnadsreduceringar för samtliga förvaltningar, men i varierande utsträckning och tidsperioder.

¹⁷ Se hela ansökan Ärendenummer Ks 712/2014

Bilaga 7 Resultatbedömning överfört resultat, intraprenader

Intraprenad	Procentuell fördelning								
	50%		50%						
	Ramavvikelse tkr		60%	20%			20%		
			Systematiskt kvalitetsarbete ¹⁾	Brukarfråga ²⁾			HME-värde ³⁾		
Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2015	Utfall 2014 ⁴⁾	Utfall 2015 ⁴⁾	Målvärde	Utfall 2014 ⁴⁾	Utfall 2015 ⁴⁾	Målvärde	
Lillåns förskolor⁵⁾ Lillåns förskola, Bettorps förskola, Klockarängen, Klöverängen	-		Ja	91-97	93	85-100	81-88	87	80-100
Norrby förskolor⁶⁾ Hästsken, Norrlunden, Pettersberg	1 190		Ja	83-100	80	80-100	80	87	75-100
Rosta förskolor^{5/7)} Hasselbacken, Kuben, Lilla Flotten, Murgrönan, Rostastugan, Tussilagon, Vintergatan	-		Ja	50-100	71	80-100	76	82	78-100
Förskolor Väster⁵⁾ Trollbacken, Brukets förskola, Nyckelpigan, Violen, Körsbärgården, Väster Parks förskola dag, Brolyckan, Marklyckan, Lagan	-		Ja	67-100	98	90	84-85	86	85
Adolfsbergs förskolor Skutan, Skeppet, Glommagården, Adolfsbergsskolans förskola	432		Ja	82-100	96	83-100	78-81	86	80-100
Varberga förskolor Blåklinten, Emil, Emilia, Fantasia, Gränden, Hasselmusen, Paletten, Stjärnhimlen, Växthuset	1 654		Ja	73-100	92	80-90	80	85	75-85
Garphyttans förskola¹⁾ Förskola 1-4 åringar "Spåren" 5-7 åringar	-		-	89	91	90-100		82	80-100
				89	91	90-100		69	77-100

¹⁾Systematiskt kvalitetsarbete utifrån läroplanen t.ex. Projektinriktat arbetssätt

²⁾Brukarundersökningsfråga till vårdnadshavare: "Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns förskola"

³⁾HME = Hållbart Medarbetar Engagemang, sammanvägt resultat av 9 frågor i Medarbetarenkäten.

⁴⁾Utfallet avser antingen intraprenaden totalt eller lägsta respektive högsta värde per enhet.

⁵⁾Nya intraprenader från och med 2015.

⁶⁾I intraprenaden ingår Norrby förskolor och Norrbyskolan.

⁷⁾I intraprenaden ingår Rosta förskolor och Rostaskolan.

⁸⁾I intraprenaden ingår Garphyttans förskola och skola

Bilaga 8 Begreppsförklaringar

Civila samhället: Finns mellan den offentliga sektorn och det privata näringslivet; föreningar, frivilligorganisationer, familjer och individer som påverkar utifrån egen drivkraft (utan offentlig finansiering).

Egenregi: Den verksamhet som kommunen själv bedriver och är huvudman för, tex kommunala skolor och gruppbofästader.

E-samhälle: Ett samhälle där medborgarna snabbt, enkelt och säkert kan sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar.

Gender Budget: En metod för att synliggöra effekterna för kvinnor och män av offentliga budgetar. En analys av ett avgränsat område, som kan leda till förändringar i budgetering av offentliga medel.

Indikatorer: Ett nyckeltal, mätetal eller redovisning, som har ett målvärde utifrån kommunens styrmodell och som regelbundet följs upp.

Intraprenader: En kommunalt avgränsad verksamhet, tex en skola, som bedrivs med särskilda överenskommelser som ger lite friare villkor än i den ordinarie kommunala regin.

Konsekvensbedömning: En analys över hur ett föreslaget beslut påverkar klimat och folkhälsa, samt har genus- och barnperspektiv (dvs påverkar de sociala, ekonomiska och ekologiska dimensionerna).

Kvalitetsledningssystem: Ett systematiskt och dokumenterat arbetssätt för att säkra kvaliteten i verksamheten.

Medborgarbudget: Metod för att öka medborgarnas engagemang och ansvarstagande, och för att ge dem inflytande i hur en del av våra skattepengar används.

Medborgardiaglog: Möten mellan politiker och medborgare inför förändringar av delar av kommunen.

Servicegarantier: Utfästelser som kommunen gjort om vilken kvalitetsnivå våra tjänster skall ha. Det finns generella servicegarantier som gäller alla verksamheter och servicegarantier som är specifika för en verksamhet.

Sociala investeringar: Förebyggande insatser med långsiktiga effekter för ett minskat utanförskap. Detta innebär kostnader vid genomförandet men beräknas minska framtida kostnader och det sker tillsammans med olika aktörer.

Tillgänglighetsgaranti: Utfästelse som kommunen gjort om vilken servicenivå medborgarna kan förvänta sig när det gäller telefoni och post/e-post.